

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 koron.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 koron.
Egy hónap ..... 2 k. 40 L.

HÍRDETÉSEK:

6 számú polt sor egyszer 20 M.,
minden következőnél 10 Mlér.
Bélyegdíj külön 60 Mlér.
Nyitási sora 40 Mlér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, január 16.

Mai számunk több közleményei:

- Veséresikk: Parlamenti munka.
- A szentesi választás.
- A transzváli háberé.
- A hadsereg költségei a delegációban.
- A püspök újéve.
- Szerbini mesevilág.
- Kossuth szobor Aradon.
- Krivány felebbezése.
- Tárcza: Vizenjárók. Irta: Tömörkény István.
- Regény-Csarnok: Dr. Moreau szigete. Irta: H. G. Wells.

Parlamenti munka.

Budapest, január 15.

Csütörtökön újból megkezdődik az országgyűlés munkássága. Anyag van elég, csak győzzék a törvényhozók.

Es győzniük kell, ha komolyan fogják fel fontos hivatásukat. Nem a kormányról beszélünk, amely tudja kötelességét és hiven követi azt, sem a kormánypártról, a mely sokkal mélyebben és bensőbben érzi a nagy feladatok súlyát, sem hogy azok megoldását a legcsekélyebb eszközzel is megakadályozni akarná; — mi természetesen az ellenzékre gondolunk akkor, a midőn e parlament munkaképességét óhajtjuk.

Ha a magyar törvényhozás, illetve képviselőház minden árnyalata komolyan kívánja a belügyi reformokat, ha őszintén óhajtja, hogy a kormány programjának ama részei is, a melyek általános tetszést keltettek, — megvalósuljanak, akkor hozzá

kell járulniok ahhoz, hogy a törvényhozás restáncziái minél előbb feldolgoztassanak.

Itt vannak első sorban a *katonai javaslatok* s az ez évi költségvetés. Ismerjük és méltányoljuk az ellenzék hivatását és kötelességeit. Mi volnánk az utolsók, a kik azok teljesítését meggátolni akarnók. Ám végezzék ellenőrző kötelemeiket, de ne aknázzák azt ki pártcélokra, a miként arra a multban számos eset volt. Mert ha mindig a pártcélokat tekinti szem előtt a törvényhozó, okvetetlenül háttérbe szorítja az állami érdekeket. S ez több a hibánál, ez az állam jóléte ellen elkövetett bűn, a mely kell, hogy megtorolja magát éppen ott, a hol mindnyájunknak legjobban fáj.

Értjük tehát, hogy ha a legközelebb tárgyalásra kerülő javaslatok vitát provokálnak és kritikára adnak alkalmat, de kárhuzatosnak és az államra mindenek felett veszélyesnek tartanók azt, hogyha ez a vita oly hosszúra nyulnék, hogy a még függőben levő közös ügyeket idején el nem végezhetnék.

Mi most nem számolunk az *osztrák viszonyokkal*, még pedig tudatosan nem.

Tesszük ezt két okból: először, mert erős remény van arra, hogy a *Körber*-minisztérium kiegyenlíti az osztrák ellentéteket és másodsor azért, mert bárminő újabb zűrzavar álljon is elő Ausztriában, nem szabad, hogy ez továbbra is sa jövőben is kihasson Magyarország beléletére, gazdasági és pénzügyi helyzetére.

Magyarországnak legsajátosabb érdeke

az, hogy úgy álljon saját politikai lelkiismerete és kultöld figyelme előtt, hogy politikai érettségét és józanságát, legfontosabb érdekeinek szem előtt tartását mindig fényes bizonyítékul mutathassa fel.

Ez pedig nem történhetik másként, mint úgy, ha a magyar törvényhozás a parlament normális működése elé gátat nem vet s alkalmat ad arra, hogy az állam beléletében szükséges reformok keresztülvínetők legyenek.

Ebben a reményben nézünk az újabb parlamenti munka elé. Kívánatos volna az ország érdekében, hogy eme reményünkben ne csalatkozzunk.

Saturnus.

A szentesi választás.

— Küzdelem eredmény nélkül. —

Arad, január 15.

Vasárnap megvitatott a küzdelem a szentesi mandatumért, de döntő eredménye nem lett, mert a négy jelölt egyike sem kapta az abszolút többséget. Mint előre jeleztük, *pótválasztás lesz Dienes Márton, a Kossuth-párt jelöltje és Molnár Jenő közt*, akit *Sima Ferencz*, a csödbe jutott volt képviselő ajánlott a szentesieknek. *Sima Ferencz* maga egy keserves tapasztalattal lett gazdagabb a választás után, azzal, hogy a szentesi talajt örökre elvesztette lábai alól.

A polgárság hangulata, amely még az utolsó napon is rendkívül erélyes és körültekintő intézkedésre hívta föl a hatóságok figyel-

TÁRCZA.

Vizenjárók.

Irta: Tömörkény István.

A „Ha Isten velünk, ki ellenünk“ már három napja heverte a szelet Mohács alatt. Csunya dolog az ilyen, mikor a szél miatt nem tud haladni a hajó, a lovak részére pedig semmi fődél nincs a parti pusztaságon, elfáznak, elgémberednek s még az élethez sincsen kedvük. Török Mihály kormányos igen mérgesen pipázott a hajóban a csárdában és beirta a könyvébe: Ezen istentelen szél mán mögém igön hitvány sorba vert bennünket. Egy legény elment a kis hordóval valami faluba, melynek a tornya oda látszott, borért, ezt szopogatták nagy megameguntukban. A hosszú Nosza Pál, a vontató, két sihederrel volt a lovak körül; csunya száju ember az öreg, mindig káromkodik, mi a vizenjárónak nem szokása, ennél fogva kívánni is szokták Nosza Pálnak, hogy bár gyógyulna már be egyszer a szája örökre.

Komlósi Kistakács Ferencz volt akkor a hajón az öreg legény, régi haragosa Török Mihály kormányosnak, mely ok miatt örökké együtt sifelttek. Ok állandóan nem szenvedheték egymást; ez az idők folyamán gyönyörűséggé vált bennük s utóbb már nem bírtak elleni egymás nélkül. Csak éppen ha a hajó orrában tartózkodott Török, akkor a hajó farában volt Komlósi; ha a hajó egyik oldalán átkerült

a farba Török, a másik oldalon Komlósi fölment az orrba. Most Komlósi volt az orrban, varjut főzött már a harmadnap óta. Olyan rossz vacas pisztolya van neki, azzal lötte a varjut a parti fákról és most, egyéb dolga nem lévén azt próbálja ki: csakugyan igaz-e, hogy nem föl meg a varju sohasem. Pedig alighanem igaz lesz, mert már három napja főzi bográcsban, de még mindig kemény a varju, bár a lába csontja is már úgy elfőlt, hogy ki lehet huzni a czombjából. A többi legény neveti Komlósit és néha hirt visznek a mulatságról a hajó másik felébe Töröknek. Az meg nem szól rá semmit, csak hallgat és gondolkozva csukdossa a pipára a kupakot.

Harmadnap estefelé alább hagy a szél. Nosza bejön a partról a hajóba.

— Röggel möhetünk — mondja Töröknek.

— Mö — mondja a szóval Török, lenyelvén a hetünk-et. — Mán is möhetnénk, ha este nem volna.

De este van és így nem mennek, mert terhes hajóval sötétben fölfelé nem lehet járni. A ló sem bírja, meg azután nagyon csalfa a Duna vize (nem hiába, hogy Németországból való) vigyázni kell rajta. Hát ebben meg is nyugodnak, de alighogy tennék, látják, hogy nem mindenki ilyen ám. Jön alulról egy hajó fölfelé, hosszú, hosszú, nagy fekete hambár s úgy tele van, hogy majdnem elmerül. A közepé táján még a víz alatt van az oldaljárója is. Ahogy a sekélyeket kerülgette, kissé oldalt áll

a vizen, látszik, hogy korlát van a hátulján, ami mutatja hogy a hajó nem is magyar.

— Vagy rácz, vagy német, — nézi Komlósi Ferencz a varjufőzés mellől és csakhamar látják is, hogy német, az alsó Dunáról való. Sok ló huzza a parton, az emberen, aki a lovakat kormányozza, látszik, hogy magyar. Az különben a kocsiján is látszik, amely a hajó után kötött dereglyébe van téve. Most éppen erősen hajtja a lovakkal, mert Törökék hajójának már egészen a közelébe ért a másik. Török fönt van a domentáumon és ismét csak igen mérgesen pipál, mert már látja, hogy baj lesz: a német hajó elkerüli és azután ha menésben vannak, mindig csak ennek a nyomában haladhat. Ez pedig lassan jár, mert igen nagy a hajó és egészen tele van rakva. Ez baj lesz. A német hajó csakugyan elkerüli a „Ha Isten velünk, ki ellenünk“-öt s mert hogy most már végkép estére fordult az idő, emennek az orra fölött azonnal ki is köt. Mozdulni sem lehet most már tőle.

Ahogy a hajó kiköt, az emberséges német kormányos át is jön emide ladikon, hogy szót értsen Török Mihályval. Udvozli, mit keserűen viszonz Mihály, miután haragszik. Látja ezt a német és magyarázni kezdi a dolgát. Elmondja, hogy buza van a hajóban és napra kell fölérni a Pestre.

— Hát ebbe is buza van — feleli kelletlenül Török és megrugja a csizmája orrával a hajótető oldalát — mégse kerülök más eleibe. Beszéli aztán a német, hogy ha ő nem ér

mét, a szavazás napján sokat vesztett izgatottságából. Egész éjjel csendörök czirkáltak városzerte, megerősítve a Budapestről lerendelt két szakaszszal. A rend fenntartásában támogatta őket a szegedi 46-ik gyalogezred két százada Zeiterer hadnagy vezénylete alatt. Még a téli reggel szürkülete borult a városra, amikor benépesült a két szavazó helyiség környéke. Dienes pártja a Kossuth-körben gyülekezett s onnan vonult vagy 400 választó zászlókkal, zeneszóval a választó helyiségek felé, utközben sok lelkes éljént kapva az összegyűlt néptől, amely a havazás daczára állhatatosan kitartott helyén. A választás elnöke dr. Szánthó Lajos volt, helyettese az első szavazatszedő küldöttségénél a megyeházán Varga Benjámín, a második szavazatszedő küldöttségénél a református iskolában Körtvélyessy Sándor a küldöttség elnöke.

Dr. Szánthó Lajos reggel 8 órakor nyitotta meg a választási aktust, rövid beszédben figyelmeztetvén a választókat a rend szemeltartására. Utána mindegyik párt bejelentette a maga jelöltjét:

Dienes Mártont a Kossuth-párt,
Dr. Molnár Jenőt Sima hivei,
Pázmándy Dénest az Ugron-párt,
Mezőfi Vilmost a szocialisták.

Nagy rémület támadt a Molnár-párt soriban, amikor Dienes Márton hivei még egy Molnár Jenőt léptettek föl, de ennek komoly célja nem volt, amint hogy a Dienes-párt bizalmi férfiai sohasem faggattak senkit e kettős jelölés miatt. Inkább csak cselvetés volt, hogy így Simáék pártjában zavarodást idéznek elő. Pichler, Dienes bizalmi embere azt indítványozta mindjárt a zavar okáért, hogy a két egyforma nevű jelöltet jelöljék meg azzal az utczával, melyben laknak. Azt hitte ugyanis, hogy Sima Molnárja a Rottenbiller-utczában lakik, amit a szentesi választó soha nem tanul meg. Volt aztán nagy megdöbbenés, amikor kiderült, hogy Molnár a Kossuth Lajos-utczában lakik, ami bizony jól hangzik a szentesi fülre.

Hamar új indítványt ad be Pichler, jelöljék meg a két Molnárt vallása után: Sima Molnárja legyen a „zsidó Molnár“, a másik meg a „keresztény Molnár“. Simáék kétségbe-

esetten tiltakoznak a pokoli indítvány ellen. Az elnök végre megállapítja, hogy a két Molnárt az utczával fogja megjelölni, amelyben laknak.

Ugy kilencz óra felé a szokásos előkészületek után megkezdődött a szavazás. Az első szavazó, egy Győző Ferencz nevű választó, Molnár Jenőre szavazott. Az első, akinek voksát visszautasították, Czako István volt és azontul mindössze 20—25 szavazónak tagadták meg a választás vezetői a választói jogosultságot. Tizenötével folyt a szavazás és körülbelül két óráig mindegyik párt bírta, de már tíz óra felé Pázmándyak s méginkább Mezőfiék alig bírtak tiz-tiz embert állítani az urnák elé. Délről kezdve Dienes folyvást vezetett, miközben az ellentáborból igen sokan pártoltak át hozzá.

Délután két órakor ily arányban mutatkozik a harc eredménye: Dienesre szavazott 240, Molnárra 218, Pázmándyra 109, Mezőfire 81.

A szavazás nem volt hijján a mulattató mozzanatoknak. Különösen nagy derűtség támadt, amikor egyes választók „Pázmány Péter“-re, „Petőfi“-re, és „Mezőhegyes“-re szavaztak. A Dienes-párt sohasem igyekezett e tévedéseket kiaknázni és nyugodtan engedte ezeknek a szavazatoknak leadását. A megyeházán tartózkodott a választás alatt Gálffy Sándor, Simáék főkortese is, de rendbontó viselkedése miatt a választás elnöke kivezetette a teremből. Ez volt az egyetlen komolyabb incidens az egész választási aktus alatt.

Délután négy órakor így álltak a pártok: Dienes 365, Molnár 218, Pázmándy 186, Mezőfi 92.

Eddig jobbra a városi elemek szavaztak, akik jelentékeny előnyt biztosítottak Dienesnek; a sorra került tanyai választók Molnár Jenő chanceit erősítették, de mégsem annyira, hogy a Dienes-párt kedvező számárányát megdönthették volna. A másik két pártból attól fogva nagyon gyéren jelentkeztek a szavazatok, úgy annyira, hogy Pázmándy látva küzdelmének sikertelenségét, a délutáni vonattal visszautazott Budapestre.

Este 6 órakor a számárány ez volt: Dienes 502, Molnár 483, Pázmándy 147, Mezőfi 97.

Ésti 8 órakor már csak szórványosan jelentkeznek a választók az első küldöttségénél, úgy, hogy az elnök ki akarta tűzni a zárórát, de Pichler Győző tiltakozására elállt e szándékától s nyugodtan folyt a szavazás tovább. Esti tíz órakor: Dienesnek 602, Molnár Jenőnek 524, Pázmándynak 148, Mezőfinek 98 szavazata volt, amely a záróra kitűzésekor, 11 órakor ily arányban állt: Dienes Márton 672, Molnár Jenő 596, Pázmándy Dénes 156, Mezőfi Vilmos 103.

A záróra alatt nagyon keveset változott a pártok számáránya és leteltével az elnök a következőkben hirdette ki a szavazás eredményét:

Dienes Márton kapott 681
Molnár Jenő „ 614
Pázmándy Dénes „ 159
Mezőfi Vilmos „ 104

szavazatot s így az abszolút többséget egyik jelölt sem nyerte el, szűkebb választás lesz Dienes Márton és dr. Molnár Jenő közt, mint akik a négy jelölt közt a legtöbb szavazatot kapták.

Dienes pártja nagy lelkesedéssel fogadta az eredmény kihirdetését, mert biztosra veszi, hogy a pótválasztás jelöltjük győzelmével végződik. Csaknem bizonyos, hogy az új választáson Pázmándy és Mezőfi pártja talán kevés kivétellel Dienes hiveihez fog csatlakozni.

A törvény intézkedése szerint, ha a két jelölt közül a szavazatok általános többségét egyik sem nyerte el, azon két jelöltre, akik aránylag a legtöbb szavazatot nyerték, újabb szavazás történik, amelyre a központi választmány az 57. §. szerint az új választás napját akként kell kitűzni, hogy a meghiusult választás napjától tizennégy napnál rövidebb és 24 napnál hosszabb időköz ne legyen. Ennek megfelelően, arra való tekintettel, hogy a választás ismét vasárnapra essék, a már összeült központi választmány február 4-ére tűzte ki az új választást. Nem szenved kétséget, hogy a pótválasztás Dienes Márton győzelmével fog végződni, nemcsak azért, mert az ő mostani szavazataihoz neki kevesebbet kell megnyerni, mint Molnárnak; hanem főleg azért, mert Pázmándyra és Mezőfire esett szavazatok is mind Sima-ellenesek. A szocialisták kezd-

föl a mondott napra a buzával, nagy birságokkal sarczolják érte. Hát most már ezt nézzék el neki: az üzlet üzlet, nem kívánhatja senki sem tőle, hogy haszontalanul faradjon. Annyit beszél, hogy utóbb a mogorva Török is beleunyugszik a sorba, miután, ha jól keressük, a sógornak mégis csak igaza van, ha igyekszik. Török nem tartozik napra érni föl, így nem is veszít semmit, hát hagy boldoguljon a német. Ellenben Nosza Pál, akinek így is heverték a lovai már három napot, nincsen egészen jó kedvében odakint a parton és nagyon tárgyaly a kifordított subájú angyalokról. Később ételre bejön a hajóba mogorván. Halat esznek, mert főtt Komlósi délután a pöndörhálóval egy csukát. Nem volt valami híres, miután a kisebb bográcsban főzte a Vízhányó-gyerek s nem igen fért bele a hal, Komlósi pedig kérsre akart menni a nagy bogrács védelmében, hogy azt addig oda nem adja, amit a varját meg nem főzi. Ahogy az utolsó darab kenyérét megmártotta a lében, becsattantja a bicskát és megy vissza a hajóorrba a varjújához. A Vízhányó gyerek előveszi a cziterát és Török kedvében járni akarván, azt a régi nótát muzsikálja rajta: Ej, haj, sohse busulj kebelbeli barátom. Mindön embör egyszer éi a világon. Lám a hold is változandó, egyszer telik, egyszer fagy, Ej haj jóbarátom, megélünk mink valahogy.

Szép nóta ez nagyon, különösen annak, aki szereti. Török nem szól semmit, de a pipát kiveszi a szárból, maga elé tartja, megnézi s újból belecsavarja a szárbá, mely dolog ő nála rendszerint a tetszést szokta jelezni. A nóta másik versét már mondják is félhangon a legények, mely arról szól, hogyha eddig

megéltünk, jó barátom, akkor megélünk mi már ezután is. Jó vigasztalás ez, de Nosza Pál nem hallgatja. Kimegy a csárdából és Komlósihoz kerül.

— No — mondja Komlósi — kend se öszik már?

— Nem. — feleli Nosza.

— Hát — adja tovább a szót Komlósi — kend mindig olyan életű volt, mint a molnár tyukja.

Nosza nem felel, Komlósi pedig nézi a bográcsot, hogy elég vízben föl-e a varju. A széles folyón csend van, még a hullám sem locsolja a hajók oldalán, mert szinte az egész oldaluk a víz alatt áll. A lámpákat kirakták a belső részen, hogy valamely vizenjáró edény a sötétben beléjük ne ütődjön. A sötét égben vadludak haladnak, gágogásuk lehallatszik.

— Hát előttünk a némöt — szól Nosza.

— Ehen.

— De — mondja Nosza — hónap délelőtt az átvágásnál át köll mönni a lovakkal a tulsó partra.

— Még mondjam is!

Nagyon gágog a vadlud, Komlósi félretartja a fejét és úgy hallgatja. Azok bizonyosan jobban fölnekednek a bográcsban.

— Te, — szólítja Nosza — te Ferkó. Hát csakugyan előbb érijön föl a némöt?

Komlósi ránéz, mert nem érti. Hát mit tud csinálni, hogy ne érjen föl hamarabb a német?

Nosza fölkapcsolja a bőrtarisznnya szíját. Előszed egy darab bőrt. Kibontja, van benne megint egy darab bőr. Azt is kibontja, abban is bőr van, de ez már szőrös és szaga van neki.

— Ferkó — mondja csendesen — eredj föl a ladikon a némöt derögjéhez. Aztán dörgöld jól végig az oldalát evvel a bürrrel.

— Ehen, — felel Komlósi, aki most már igazán tudja, hogy miről van szó. Ladikba száll, fölmege a vizen a német hajó dereglyéjéhez azzal a zajtalan evezéssel, a mihez nagyon alkalmas a tiszai falevélforma evező. A dolgot elvégzi, visszajön. Nosza elrakja a bőrt és semmit sem szólván, kimegy a partra a lovakhoz alugni.

Jóizűt aludt Nosza, mert úgy kellett hajnalban fölkelteni. A német akkorra már el is ment és Török dohogott a lassúság miatt. Nosza nem szól semmit, csak akkor kezdett káromkodni, mikor a vasmacskát fölhuzták a hajón a legények s az ő lovai a kötél végén belefeküdtek a hámba. Már akármit beszélünk itt előre-hátra, meg kell állapodnunk abban, hogy hajóhuzó lónak sem jó lenni. Azonban most már mindegy: a lovacsák mentek, ahogy tudtak. Jobban nem mehettek, mint ahogy tudtak, mert régi igazság, hogy bolond ember az, aki szebben tánczol, mint ahogy tud. Nem is érik el féldélelőtt a német hajót s csak akkor jutnak a nyomába, mikor amaz az átvágásnál készül át a tulsó partra, hogy majd ottan folytatja az utját.

A dereglyét épp el is oldták már a hajótól és költöztetik bele a lovakat. Belemegy mind a jámbor, mert megszokott dolog ez náluk. Nosza, hajtván a tulajdon állatait, odaügyel. Török a vizről nagyot kiált rá: Haó, héj, hahahó! — arra megáll, mert majd a német után ő is átvádolnak a tulsó partra. A német dereglyéje már indul és Nosza növekedő figyelemmel veszi észre, hogy bajban

ték meg az első szervezkedést Sima hatalmának a megtörésére s már pusztán az ő száz szavazatuk is elegendő lenne a győzelemhez is, de kétségtelen, hogy a Pázmándisták nagy része is Dienesre fog szavazni, mert vezérüket, Káta Pált, Sima mint pártjának Judását, a legádázabban üldözi.

TAVIRATOK.

Delegációs ebéd.

Bécs, január 15. (Saját tud. távirata.)
Goluchowsky gróf közös külügyminiszter és neje tegnap ismét delegációs ebédet adtak, a melyen jelen voltak: Krieghammer báró közös hadügyminiszter, Fejérváry báró honvédelmi miniszter, Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter, Plener, a közös legfőbb számszék elnöke, továbbá Bohus báró, Brankovics pátriárcha, Kussevich, Lukács, Miklós, Pallavicini örgróf, Szechenyi Imre gróf, Teleki gróf, Tisza Kálmán és Thorotzkai gróf magyar delegátusok, Bacquehem márki, Baernreither, Cambon, Condochi, Dumba, Dzieduszycki, Gessmann, Lemisch, Loser, Stürgkh gr., Trauttmannsdorff gróf, Winnicki és Wolffhardt osztrák delegátusok, továbbá Lützwow gróf követ, Riedl báró és Mihailowitsch udvari tanácsosok, Mérey követségi tanácsos és Pessler kormánytanácsos.

Jenő főherceg betegsége.

Bécs, január 15. (Saját tud. távirata.)
Jenő főherceg állapota állandóan kedvező. Több orvosi jelentést nem adnak ki.

A pestis.

London, január 15. (Saj. tud. távirata.)
A Reuter-ügynökségnek jelentik Adelaideből, itt két pestises megbetegedés fordult elő. Az egyik beteg meghalt.

Harcok Afrikában.

Páris, január 15. (Saját tud. táv.)
A Havas-ügynökségnek jelentik Algiréből: A Franciaország iránt ellenséges párt, a melyet Flammaud missziója december

lehet az ember ott a dereglyében a lovakkal. Mert igen csapkolódik az ostorral, a lovak pedig szörnyen ugrálnak, ami a hajóhúzóknak nem igen szokása. Egyre vesztebbek, s mikor a dereglye a tulsó oldalon partot ér, valamennyi esztét rohan kifelé és szerteszalad a pusztán. A gazdájuk éppen csak hogy egynök a kötőfékét kaphatta el, bár azzal sem nagyon bír.

Törökék is készülnek az átalmenéshez, viszi a dereglye Nosza és a lovait. Nosza, ahogy partot ér, a lovakat kiczövekeli, azután a kárvallott emberhez megy.

— Hát kendet mi érte? — kérdezi.

— Hogy mi ért? — jajgat amaz — ahol ni, szerteszét a lovak, estig sem szedem valamennyit össze. Meg vannak vadulva.

— Mi a kórság leli úket? — kérdezi tovább Nosza.

— Mi leli? Tudom én mi leli! — fakad ki az ember. — Farkasbőrrel vannak megvaditva. Jártam már én így, de ha tudnám, hogy ki tette, bizonyosan nem menne el élve innen!

— No — felel Nosza tünődve, nézvé a csizmában a lába fejét — evvel is okosabb vagyok Otvenhat esztendőt mögértem, földi, de ilyet még nem hallottam.

S nosza a hajóhoz menve, felszól a dokumentumra Törökhöz, csendesesen:

— Mán nem előzködik a némöt.

Török elismerőleg szól:

— Kendet Pál, ha egészen kölkök korába akasztották volna föl, akkor is késő lett volna.

Nosza nem felel, csak kacsint Komlói felé, Komlói nem szól, csak főzi a varjút.

28-án Inszalánál visszavert, e hó 5-én újra megtámadta a francziákat. A támadók száma 1300 volt, a misszió pedig csak 192 emberből állott, de azért a francziák mégis legyőzték a támadókat, akik 150 halottat, 200 sebesültet és 14 foglyot veszítettek. Másnap a lakosság meghódolt.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 15.

A ma érkezett táviratok katonai szempontból egy nagyszabású mérkőzés előkészítő mozzanatait jelzik. A felderítő csapatok műveleiről hoznak értesítést, s — nagy részben angol eredetűek lévén — azt tudatják, hogy a burok hadállása milyen azokon a pontokon, a melyek valószínűleg ütköző pontjai lesznek az egymás ellen törő két hadseregnek.

A nemzetközi bonyodalmak nem szűnnek ezenközben, sőt inkább egyre szaporodnak. A legujabb összeütközés a portugallokkal történt. Laurencó-Marquezból — portugall területen, az angol konzul a britt alattvalókhöz felhívást intézett, hogy ne lépjenek a bur hadseregbe és tartózkodjanak a délafrikai köztársaságok alattvalóival való érintkezéstől, mert ezt árulásnak tekintené Anglia. Ezt a felhívást Portugallia a saját területén, az ott lakókhöz intézve, államjogai sérelmének tartja.

Távirataink ma a következők:

London, január 15.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Modder-Riverből 11-iki kelettel: *Bábington* tábornok, *Pilcher* ezredes és *Byrne* őrnagy vezetése alatt álló kisebb csapatok támogatásával, a melyek Belmontból és az összekötő vonal más pontjairól jöttek, szerencsés földerítő kivonulást tett Oranje szabadállam területére, husz mértföldnyire a határtól. Az országot nagyon alkalmasnak találta a lovasság hadműveleteire. *Byrne* hadoszlopa kikémlte a burok legszélső balszárnyának egyik hadállását, a melyen 700 burt talált.

London, január 15.

A hadügyminiszterium *Roberts* lord főparancsnoktól e hó 13-áról Fokvárosból a következő táviratot kapta: Egy lovas csapat, melyet *Methuen* tábornok kémszemlére kiküldött, 11-én visszaérkezett. A csapat a szabadállam területén 25 mértföldnyire hatolt előre, de csak ellenséges őrzáratokra bukkant, egyébként pedig a vidék nem volt megszállva. A Modder-River mellett minden nyugodt. *French* tábornok 10-én kikémlte az ellenség balszárnyát. 11-ikén *Shiumgers*-farmtól lovassággal és lovas tüzéséggel előrenyomult, hogy a Colesberg-től keletre lévő bur táboát bombázza, de nem sikerült az ellenséget megkerülnie. Egy lovasságból és lovasított gyalogságból álló rekognoszáló csapat *Bastardsnecktől* északra küldetett ki.

Mafekingből jelentik december 23-áról, hogy ott minden jól van.

London, január 15.

Roberts lordnak egy mai keletű fokvárosi távira szerint a helyzet nem változott.

London, január 15.

A *Daily Mail* pietermaritzburgi levelezője jelentik 12-iki kelettel: Ugy hallom, hogy *Warren* tábornok a harcra érkezett. A tábornok 1100 emberrel Fretetől nyugat felé vonult Weenen-en át. A hirszerzők *Groblerskloofban* nem találtak az ellenség jelenlétének nyomára. Konstatálták továbbá, hogy *Colenso* ki volt üritve. Az összes gyarmati és irreguláris csapatokat *Warren* tábornok parancsnoksága alá helyezték.

London, január 15.

A *Times*-nak jelentik Laurencó-Marquezból 11-iki kelettel: Az angol konzul hirdetényt

tett közzé, a melyben figyelmezteti a britt alattvalókat, hogy árulást követnek el, ha a dél-afrikai köztársaságok hadi szolgálatába állanak és felszólítja őket, hogy ne érintkezzenek a dél-afrikai köztársaságok kormányaival és polgáraival. A transzváli konzul óvást emelt e hirdetés tartalma ellen, arra hivatkozva, hogy ez a hirdetés Portugallia szuverenitási jogaiba vág.

Ugyanez a lap jelenti ugyancsak Laurencó-Marquezból: A *Herzog* gőzessel 60 főnyi belga ambulancia érkezett ide, a mely 11-én este külön vonattal Pretóriába ment. Január hónap első hetében a burok 5000 embert küldtek ki Natalból, hogy azokat a bur csapatokat, a melyeknek *Gatacre* és *French* támadásait kellett visszaverniök, támogassák.

Kairó, január 15.

Tizenhét egyiptomi szolgálatban álló angol tiszt Dél-Afrikába ment, úgy szintén a West-kent-ezred, a mely most Alexandriában van helyőrségen.

London, január 15.

Waaren tábornok átkelt a *Tugela* folyón s ezzel megkezdődött az összes angol hadak támadó előnyomulása minden irányban.

Egy angol csapat ma behatolt Oranje szabadállam területére és *Zupansdorf* városát elfoglalta.

Ez az első jelentős győzelem, a melyet az angolok arattak.

London, január 15.

A *Penelope* nevű angol hajón, a mely bur foglyokat szállított, tűz ütött ki. Félő volt, hogy a nagymennyiségű puskapor felrobban. Irtóztató küzdelem után úgy mentették meg a hajót, hogy a lőporos kamarát víz alá süllyesztették.

A hadsereg költségei a delegációban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 15.

A hadügyi költségvetést tárgyalta ma a magyar delegáció plenuma s nagyarányu vita támadt erről. Általánosságban is sok kifogás szállt harcra a költségvetés ellen, a tisztí fizetések emelését meg különösen hevesen támadta meg az ellenzék részéről *Ugron* és *Holló*.

Ujból felhangzott a közjogi aggodalom, hogy a delegációnak nincs joga a fizetések emelésére, mert ez a törvényhozás hatáskörébe tartozik. A minap az albizottságban *Szell* Kálmán miniszterelnök szállt sikra ez ellen a tan ellen, a közjogi elmélet és gyakorlat bizonyosságait állítván *Ugron* Gábor érvei ellen, ma széles mederben vitatták meg ezt s a kérdéshez *Pulszky*, *Holló*, *Münnich*, *Horánszky*, *Apponyi* és *Szilágyi* szólottak.

Mielőtt azonban a hadügyi költségvetés vitája megindult volna, *Ugron* Gábor interpellált *Dembiczky* Jaxa főhadnagynak Gyulafehérvárott elkövetett vérengzése ügyében. Hevesen, az esetnek nagy közvetlenséggel való előadása közben panaszkolta fel azt a rettenetes emberkinzást, a melyben a hadsereg legénységének akkor is része van, ha kötelességeit a legjobb törekvéssel teljesíti. Balázs Antal, a gyulafehérvári áldozat, azt tette, a mire őt a szolgálati szabályzat utasította, ha az ellenkezőjét teszi, megbüntetik, így kevés híján az életét veszítette s legjobb esetben is örökre nyomorék marad. Kérdi a közös hadügyminisztert, mit tett és mit

szándékozik tenni ebből az esetből kifolyólag. Megtorlást kíván, a mely tanulság is legyen egyben.

Jekelfalussy altábornagy válaszolt a hadügyminiszter nevében az interpellációra. Kijelentette, hogy az ügyben a vizsgálatot nyomban megindították, az folyamatban van s eredményéhez képest fog a hivatott bíróság itélteni.

Ezután áttértek a hadügyi költségvetés tárgyalására. *Ugron* Gábor beszélt először. Először támadást intézett a hadsereg vezetésének egész szelleme ellen s a költségvetést egészében megtagadta, azt megzavazni egyáltalán nem hajlandó.

Holló Lajos hasonló értelemben beszélt; főleg nemzeti szempontból hangoztatott sérelmeket a hadsereggel szemben s a költségvetést szintén nem fogadta el.

Gajary Ödön a költségvetés mellett beszélt s utána *Münnich* Aurél előadó vette sorra az elhangzott kifogásokat. Egyben másban maga is osztja ugyan a felhozottakat s több irányban kívánatosnak tartja a változást, egészben azonban a költségvetést elfogadásra ajánlja.

Evvel az általános vita be is záródott, a javaslatot részletes tárgyalás alapjául elfogadták.

A részleteknél ismét *Ugron* beszélt. A katonatiszti fizetések emelését ellenzi. Eltekintve attól, hogy az államhivatalnoki fizetések emelése legalább is olyan fontos és sürgős, mint a katonatiszteké, nem tartja jogosultnak a delegációt arra, hogy erről határozzon, mert ez a törvényhozás egészének a joga s nem a delegációé, a mely csak bizottsága az országgyűlésnek. Az államhivatalnokok fizetésének szabályozásáról szóló 1892. évi törvényre hivatkozik, mint világosan bizonyító példára. Nem fogadja el tehát a tételt.

Pulszky Agost elfogadja a tisztii fizetések javítását. A közjogi skrupulusokat erős érvekkel cáfolja. Utána *Holló* Lajos a tétel ellen beszélt. A „*zde*” ismét híressé vált kérdését is szóba hozta a „*hier*”-rel való jelentkezés körül felmerült elítélések emlegetése mellett. Erre *Gajary* reflektált avval, hogy a jelentkezésnek Magyarországon tüntetésszerű jellege volt, s ez ellen állást kell foglalniok a magyar delegátusoknak is; majd *Münnich* Aurél mellette. Hozzászóltak a vitához *Horánszky* Nándor, *Apponyi* Albert, *Szilágyi* Dezső, mindannyian a mellett az álláspont mellett érvelvén, hogy a delegációnak van hatás köre a fizetés emelésre, s miután az elodázhatatlanul szükséges, ennél fogva megszavazandó.

A delegáció a tételt elfogadta.

Ezután a tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

Az osztrák delegáció ma a külügyi költségvetést tárgyalta.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: *Marianna*, dráma; *Tövölgyi* Margit fellépte. (Páros bérlet.)
Szerda: *Ripp van Winkle*, operette; *Szőnyi* Ilona fellépte. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: *Baba*, operette. (Páratlan bérlet.)
Péntek: *A varázshegedű*, operette; *Paraszt-szívek*, népszimű. (Páros bérlet.)
Szombat: *Bibliás asszony*, operette. (Páratlan bérlet.)
Vasárnap: Délután: *A zigmándi kispap*, vigléték; *Assael Aranka* fellépte. Este: *Baba*, operette. (Páros bérlet.)

Fedora.

— *Tövölgyi* Margit fellépte —

Mindenekelőtt a legőszintébb köszönetünknek kell kifejezést adnunk az igazgatóságnak, hogy *Tövölgyi* Margitot két fellépésre hívta meg. A köszönetet nemcsak azért szavazzuk meg, mert egy kiváló tehetségű színésznő játékában gyönyörködhettünk, hanem van annak még ennél is mélyebben rejlő oka.

Nem himezzük sokat a szót, hanem ki-mondjuk teljes őszinteséggel és meggyőződéssel, hogy az a felfogás, hogy olyan darabokat kell a műsorba felvenni, aminek a közönség szívesen lát és hangosan kíván, már pedig a ledér, a trágár francia bohózatok azok — teljesen hamis, indokolatlan és erőszakolt.

A színház mai látkepe napnál világosabban mutatta, hogy nagyon eltűnő kisebbsége a közönségnek az, melynek annyira megromlott volna az ízlése, hogy ezekben a tulságig hajtott fércművekben találja gyönyörűségét és megmutatta, hogy ennek a kisebbségnek a műsor felett dominálni nincs jussa, hogy annak szájze szerint a színházat vezetni nem szabad.

Fedorát adták ma *Tövölgyivel* és zsufolt volt a ház. Értsük meg egymást. Azt nem fogja elvitatni senki, hogy *Fedorát* közönségünk nagyon is jól ismeri, tehát a darab maga nem volt a vonzerő. Továbbá az is bizonyos, hogy *Tövölgyi* minden fényes tehetsége mellett, nem elsőrangú csillaga a drámai művészetnek. És mégis a közönség megtöltötte a színházat. Miért? Mert szomjuhozza a komoly, a fenséges muzsát és mert jó előadásban még az oly drámát is szívesen látja, melynek szövegét majdnem úgy tudja már, mint a szereplő színész.

Ezt a tanulságot meritettük tehát a mai előadásból és nem volna e téren nagyobb kívánságunk, mint az, vajha megértenék az idők jelét, a közönség valódi igényét ott, hol a színház-ügyek intézteknek.

Talán az sem volna fölösleges kérdés ez-uttal, hogy miért nincs ez fordítva? A dolog igazi rendje szerint persze így kellett volna annak lennie, de hát ehez sok szó fér és talán ép annyi pro mint contra választ lehetne adni. Azért e kérdés méltatását bizzuk a színügyi bizottságra, melynek, — mint halljuk, — ebben és sok evvel rokon kérdésben, legközelebb megnyilatkoznia lesz elég alkalma.

Tövölgyi Margit szép tehetségét ősmerte már közönségünk és mai fellépése után meggyőződött arról, hogy tehetsége még erősebb, izmosabb lett és hogy ő a vidék egyik legjobb drámai hősnője. Hangja tömörebb lett, a lelki effektusoknál erőteljes játéka méltóságos és elegáns, valamint megjelenése is, arczjátéka kifejezteljes, de itt-ott mintha a szem nem a lelket, a szívet, hanem a gondolkodó értelmet tükröztetné vissza. Nagyobb jeleneteit zajosan megtapsolták és minden felvonás után többször hívták a lámpák elé. A közönség nagy élvezetet talált kitűnő játékában és ezt akarta külsőleg kifejezni a színpadra feladott két nagy virágcsokor.

Pethes Ipanoffja szintén kiváló alakítás, különösen a harmadik és negyedik felvonás nagy jelenetei sikerültek neki, miért is zajosan megtapsolták. A mellékszereplők közül kitűnt különösen *László* (francia attasé) ki a diplomata finomságát, eleganciáját kitűnően jellemezte; valamint *Kalocsa* (Olga grófnő) is nagyon szemfevaló és ügyes volt.

A rendezés is kitett magáért, úgy, hogy az előadás e tekintetben is mintaszerűnek mondható.

Carolus.

* *Tövölgyi* Margit második vendégjátéka *Marianna* czimszerepében lesz. Ez a föllépte is nagy közönség előtt fog lefolyni, mert már tegnap vitték a jegyeket a második vendégjátékra is. A régi meleg vonzalom, melylyel a közönség a fiatal művésznőt annak idején körüllegyezte, teljes erejében újra ébredt. *Tövölgyiről* beszéltek az emberek tegnap és ma a társaskörökben és főleg a művésznő régi hívei: az asszonyok siettek helyet váltani a színházba. *Marianna* *Tövölgyi* Margitnak kedves szerepe, melyet művészete finom zománczával vesz körül.

— Csendesebb szerep *Fedoránál*, de a szív mélységeit rejtő, — mondta az este társaságban, — azért szeretem!

A közönség pedig gyönyörködni fog abban, amit ő szeret, mert éppen a lélek mélységeinek a feltárásában bir a művészetnek egyszerű, de hatalmas erejével.

— Azt mondták egyszer Szegeden, olaszosan játszom. Dehogy! a szívem szerint játszom. *Salvinit* kivéve, nem is láttam olasz színészt!

Ezek is a művésznő szavai, kiről az aradi közönség már három év előtt tanuságot tehetett volna, hogy játéka igazságával akár olasz is lehetne. *Marianna* is megfelelő szereposztással kerül színre. Montoyát *Pethes*, *Pablót* *László*, *Joakimot* *Mezey*, *Trinidadot* *Bácsné*, *Clarát* *A. Tájkeri* Berta játssa.

* A bérletszünetek jelzésében vasárnapon a színlapon egy kis hiba esett. A *baba* ugyanis nem páros, hanem páratlan szünetben került színre, így ennek a népszerű operettnek az előadása csütörtökön páros bérletszünet lesz, a mikor is a páros bérletnek van elsőbbségük helyükre.

* *Szőnyi* Ilona, *Szőnyi* István kassai főerdőmester az esti gyorsvonattal érkezett meg Aradra. Vele jött az édesanyja is. Holnap lesz az első színpadi próbája *Rip* Lisbetjéből. A kassai színházban énekelt ugyan már próbát, zenekari kísérettel, de játszani itt fog először Aradon. A kassai leány fellépte iránt fővárosi színházi körökben is érdeklődnek, mert sokan azt hiszik, hogy színpadi kísérletének eredményessége egyenesen a fővárosi színházak egyikebe vinné. Kétségtelen, hogy ezek olyan momentumok, melyek *Rip-Rip* szerdai előadását szokottnál nagyobb érdekességgel ruházzák fel.

* Szerződöttes. Az aradi származású *Könyves* Jenőt, a pécsi nemzeti színház hősszerelme-sét, a jövő szezóra *Somogyi* Károly, a nagyváradi színtársulat igazgatója szerződöttes.

* *Boykottált* színház. A *B. N.* jelenti ezt a kiválóan érdekes színházi hírt: A *szegedi* színügyi bizottságnak legutóbb tartott ülésében meglehetősen éles szavakban estek neki egyes budapesti színházak repertoire-jainak s olyasmit is emlegettek ezen az ülésen, hogy ezeknek a színházaknak a darabjait erős cenzúra nélkül nem engedik a szegedi színház színpadára. A szegedi színügyi bizottságban esett nyilatkozatok, értesülésünk szerint, a lehető legrosszabb benyomást tették a budapesti színházak vezetőségének a körében s minthogy a szóban lévő fővárosi színházak éppenséggel nem óhajtják darabjaikat a szegedi cenzurának kitenni, amennyire a színházaknál uralkodó nézeteket ismerjük, nem lehetetlen, hogy olyan természetű megállapodás fog létrejönni köztük, hogy a *szegedi színház számára a jövőben nem fogják darabjaikat átengedni*. A szegedi színügyi bizottság és a szegedi színház tehát a jövőre nézve, minden valószínűség szerint, abba a kellemes helyzetbe jut, hogy bokros teendői mellett nem lesz kénytelen még a színházi cenzúra nehéz és éppen nem kellemes teendőivel is vesződni.

* *Philharmonia* egyesület. A philharmonia-egyesület holnap *kedden* este 8 órakor zenekari próbát tart a templom-utcai polgári fiúiskola disztermében. Begyakorlásra kerül *Tschaikowski* híres „Serenade”-ja. A tagok szíveskedjenek teljes számban megjelenni, hogy az egyöntetű begyakorlás lehetséges legyen. A legközelebbi próba pénteken este lesz. *Az elmökség.*

A püspök ujéve.

— Ebéd az aulában. —

Arad, január 15.

Goldis József püspök, kinek a magyarok és románok közötti testvéries együttérzés megteremtése iránt való lelkes törekvése közismert tény, minden alkalmat megragad, a melyen annak a barátságos hangulatnak csak egy szikrája is fellobbanthatja. Ilyen alkalom volt újabban a vasárnapi, melyen a püspök a románok ujévi ünnepe alkalmából fényes ebédet adott, vendégül látva asztalánál a helyi társadalom összes vezető elemeit. Ez az ebéd azért is nevezetes, mert több oly toaszt hangzott el rajta, mely a fehér asztaltól elkerülve az egész megyében élénk visszhangra fog találni.

Déli 1 órakor kezdődött az ebéd, a melyen jelen voltak: *Fábián* László főispán, *Salacz* Gyula polgármester, *Vásárhelyi* Béla főrendiházi tag, *Ottrubay* Károly törvényszéki elnök, *Dálnoki* Nagy Lajos alispán, *Varjassy* Árpád tanfelügyelő, *Kugler* István és *Fábián* Lajos ítélőtáblai bírák, *Csernovits* Diodor állami jószágigazgató, *Ortutay* Gyula, *Barabás* Béla dr. és *Beles* János országgyűlési képviselők, *Parecz* György kir. ügyész, *Hamzsea* Agoston, szemináriumi igazgató, *Bonts* Döme kir. közjegyző, dr. *Oncu* Miklós a Viktória takarékpénztár igazgatója, *Paguba* Vazul törvényszéki bíró, *Péczely* Elek főszolgabíró, *Mangra* Vazul protosynczel, *Csorogáriu* Romulus tanár, dr. *Suciu* János ügyvéd és *Goldis* János mélykerekű jegyző, a püspök unokaöccse. Hivatalos volt még *Vásárhelyi* László és *Trutia* Péter is. *Vásárhelyi* László elfoglaltsága miatt kimentette magát és ma tett látogatást a püspöknel; *Trutiát* betegsége akadályozta a megjelenésben.

Az ebéd alatt mindvégig emelkedett hangulat uralkodott. Az első felköszöntőt *Goldis* püspök mondotta a királynak, lelkes éljenzések között. Nyomban ezután *Fábián* László főispán éltette a püspököt, úgy is, mint házigazdát, úgy is, mint kiváló egyházfőt.

Igen jó benyomást keltett *Hamzsea* Agoston archimandatának a püspökre mondott beszéde, melyet nemcsak románul, de magyarul is előadott, hogy az összes jelen voltak megérték a szavait. Lelkes, emelkedett beszédben éltette egyháza javára a püspököt, a ki — ugymond — eddigi rövid uralkodása alatt is a hivek és a klérus szívét teljesen megnyerte. *Hamzseának* ezt a nyilatkozatát mindannyian úgy értelmezték, mint a volt ellenjelölt feltétlen meghajlását a megválasztott és megerősített *Goldis* püspök előtt.

Paguba Vazul törvényszéki bíró az országgyűlés jelenlevő tagjait: *Vásárhelyi* Béla főrendiházi tagot, *Ortutay*, *Beles* és *Barabás* országgyűlési képviselőket éltette csinos toaszt keretében.

Oncu Miklós a főispánra mondott emelkedett szellemű pohárköszöntőt, *Beles* János pedig a polgármesterre, ki iránt Arad minden polgára, minden lakosa egyenlő szeretettel viseltetik.

Bonts Döme kir. közjegyző *Ottrubay* Károly törvényszéki elnököt és az alispánt éltette.

Erdekes momentumot képezett *Salacz* Gyula polgármesternek *Mangra* Vazul protosynczelre, majd *Csorogáriu* Romuluszra mondott pohárköszöntője, melyben hangsúlyozta, hogy ennek a két „veszedelmes“ embernek neve hallatára sok magyar ember haja égnék meredt, közelről megismerve azonban, szeretetreméltó és fajukat szenvedélyesen szerető, de mégis a magyar hazához hű és loyális hazafiaknak bi-

zonyultak. E felköszöntő *Goldis* püspököt is megindította, ki egy újabb felköszöntőben, utalva az öt utóbbi időben ért gyanúsításokra és támadásokra, erélyesen kijelentette, hogy tudja mit tesz és elvállalja a felelősséget ezért Isten és emberek előtt.

Barabás Béla dr. ékes szavakkal köszöntötte fel a házigazdát, mint a magyar-román együttérzés és együttérzés buzgó, tántoríthatlan előharcosát s teljes sikert kíván ez irányú működéséhez.

Poharat emeltek még a főispán *Paguba* Vazul törvényszéki bíróra, *Csorogáriu* Romulusz Varjassy Árpád tanfelügyelőre, *Bonts* Döme Fábián Lajos és *Kugler* István ítélőtáblai bírákra, *Suciu* János dr. ügyvéd *Csernovits* Diodor állami jószágigazgatóra, *Varjassy* tanfelügyelő *Suciu* Jánosra stb.

A házigazda szívélyes vendégszeretete és lebilincselő jósága együtt tartotta az előkelő társaságot a késő estélig, amikor is az oszladozó magyarok és románok ismételt hangzották, hogy ez alkalom őket egymásnak megismerésében és respektálásában s együttesen *Goldis* püspök küldetésének felismerésében jelentékeny lépéssel vitte előre.

Jövő vasárnap — mint értesülünk — ismét ebédet ad a püspök, melyre a helyőrségi tisztikar képviselői lesznek hivatalosak.

Szerbiai mesevilág.

— Mi kell Sándor királynak hozományul. —

Arad, január 15.

Szerbiában jó fantáziájú emberek vannak, s ha az ezeregyéjszaka meséit rég meg nem csinálták volna, alighanem Belgrádban születnének meg ezek a napkeleti szárnyalású mesék.

A szerb mesevilág középpontja természetesen Sándor szerb király. És ha Sándor királyról van szó, akkor természetesen házasság van a dologban. Ezerszer házasították már meg a lapjai a szerb királyt; olyan fejedelmi hölgy kevés van, a ki neki kiszemelt menyasszonya ne lett volna ideig-óráig, a míg a legközelebbi félhivatalos megjelent és hírül adta, hogy — „minden alapot nélkülöz.“

Legujabban egy osztrák-magyar főhercegnőt jegyeztek el Belgrádban Sándor királynak az ó-hitű új esztendőre kellemes meglepetésül. És ezuttal a keleti fantázia olyan erővel működik, mint eddig még soha. Egész nagyszabású átalakítást végez Szerbián 25 nyomtatott sorban. Olyanforma terv szerint, mint a Kolonich érseké volt Magyarországgal, csak hogy megfordítva; előbb katolikussá, azután — nem katolikussá — hanem gazdaggá tenni Szerbiát.

A szerb meseköltés eme nagyszabású művéről ez a tudósítás ad hírt Belgrádból:

Magán értesülések szerint Milán hivei Sándor király összeházasítását egy osztrák főhercegnővel befejezett dolognak tartják. A főhercegnő, akinek a nevét még nem említik, állítólag Boszniát és Hercegovinát kapja hozományul (!!) A valláskülönbség akadályát olyan módon hártják el, hogy Sándor király unióba lép a Vatikánnal (vagyis görög katolikus hitre tér) és példáját Milán, valamint az ország összes méltóságai követik. A szerb papság nem fog nehézségeket támasztani (!!) Már suttogják, hogy a metropolitát megnyerték az ügynek és ő fogja az ifju párt az új ritus szerint megáldani. Mindez a legnagyobb gyorsasággal fog megtörténni, hogy Oroszország, melyet most a nemzetközi helyzet nagyon elfoglal, időt se nyerjen arra, hogy a Balkán-félszigetre nagyobb figyelmet fordítson.

Egészen jól hangzik a tudósítás, s van a mesében valami stilszerű is, mikor hozományul egy-két országocskát ad a királyi lánynak.

A vége persze ennek is félhivatalos czáfo-

lat lesz, mert ez elmaradhatatlan, mielőtt Sándor király házasságáról van szó. Kiderül, hogy a belgrádi fantázia megint szárnyakat eresztett, s a mit ujévre megkívánt — Bosznia és Hercegovina szép darab föld — egyben valóság-nak is találta gondolni.

Szóval: Sándor király nem házasodik.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 20. Ronacher-estély a várbeli tiszti kaszinóban 1/2 9 órakor.

Január 27. Műkedvelő-előadás, utána társas vacsora és táncz a várbeli tiszti kaszinóban 8 órakor.

Február 1. Tanítók táncmulatsága (Polgári finiskola diszterem.)

Február 2. A posta- és táviráda altisztek táncmulatsága (Központi szálló.)

Február 3. A helyőrségi tisztikar táncvizsgálma 1/2 10 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi hivatalosok betegsegélyző- és temetkezési egyesületének táncvizsgálma (Vadember.)

Február 4. Az aradi mészáros és hentes ifjuság táncvizsgálma (Központi szálló.) — A köműves-, kőfaragó- és kőterítő betegsegélyző- és temetkezési egyesület táncvizsgálma (Krispin-terem.)

(=) A lippai izr. nőegylet szombat este hangversenyyel egybekapcsolt táncmulatságot rendezett, mely egyike volt a farsang legszebb vigalmainak, s melyre az egyesület vezetősége méltán büszke lehet. A József főherceg-szálló diszterme zsufolásig megtelt közönséggel s pompásan mulatott másnap hajnalig. A hangversenyt *König* Berta kisasszony zongorajátéka nyitotta meg. Utána *Pintérné* Szép Olga asszony adta elő zajos tetszés közt *Dóczy* darabjából a csók definícióját. *Pintér* Imre, az aradi szintársulat baritonistája több dalt énekelt a közönség szünni nem akaró ovációja közt. Utolsónak műkedvelők mutatták be az *Eleven Ujság*-ot, fényes sikerrel és kápróztatóan szép csoportozatban. Az eleven ujság egyes alakjai voltak: *Grosz* Józsefné (Prolog), *König* Terka (vezérczik), *Szerb* Hajnalka (tárca), *Holzstein* Irén (belpolitika), *Bildhauer* Anna (külföld), *Singer* Vilma (táviratok), *Vannay* Janka (napihírek), *Richter* Etelka (gyászrovat), *Mairovitz* Giza (irodalom), *Schlesinger* Giza (sport), *Pellegrini* Elvira (divat) *Deutsch* Anna (mulatságok) stb. A frappans hatást keltett bemutatás után legjobb hangulatban megeredt a táncz, melyben a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Id. Szerb Józsefné, dr. Reisz Ferenczné (Kovaszincz), *Tisch* Lajosné, *Jellinek* Ignáczné, *Holdstein* Simonné, *Vannay* Gusztávné, *Van-Mous* Renéné, *Jalikovsky* Mihályné, *Róth* Miksáné, *Róth* Benóné, *Klepp* Miklósné, *Molnár* Gyuláné, *Rausch* Ignáczné, *Tenner* Ignáczné (Billárd), özv. *Rózsa* Józsefné, *Beresztyánszky* Endréné, *Bildhauer* Mórné (Paulis), *Löwy* Endréné, *Eiszele* Mátyásné, *Pellegrini* Károlyné (Radna), *Grosz* Izsoné, *Schauer* Ignáczné, *Zách* Józsefné, *Köműves* Istvánné (M.-Radna), *Kirschner* Mórné, özv. *Eibenschütz* Edéné, özv. *Szegő* Róza, özv. *Farkas* Aronné (Solymos), özv. *Princz* Mihályné, *Galasz* Józsefné, *Weisz* Adolfné (Uj-Arad), dr. *Steiner* Jánosné, *Barlai* Sándorné, *Sweitzer* Adolfné, *Sichter* Jakabné, *Mairovitz* Mórné (Radna), stb.

Leányok: Szerb Hajnalka, *Pellegrini* Elvira (Radna), *Russu* Hermin, *Kovács* Etelka, *Herskovits* Gita (Zám), *Grosz* Szidi, *Palla* Anna, *Bildhauer* Anna, *Orbán* Ilona és Irén, *Deutsch* Anna, *Schlesinger* nővérek (Kovaszincz), *Köműves* Ilonka (Arad), *Fischer* Szerén (Murán), *Grosz* nővérek, *Reisz* Nelli, *Schwartz* Sarolta, *Bildhauer* Anna, (Paulis), *Kelemen* Rozsi, *Holdstein* Irén, *Roth* Jolán, *Schlesinger* Gizi, *Rausch* Róza, *Kocsis* Terka, *Ehrenfeld* Róza, *Vannay* Janka, *Arnstein* Hermin stb.

(=) **Bál Buzsákban.** Folyó hó 13-án Neuman testvérek gőzmalának molnárai kitűnően sikerült táncmulatságot rendeztek, diszes társaság jelenlétében a szegény gyermekek felruházásának javára. Felülfizetések: Neuman testvérek 50 kor., *Szuchy* József 10 kor., *Özv. Nikodém* Jánosné 10 kor., *Braun* Ede 4 kor., *Hörömpő* Elek 3 kor., ifj *Kohn* László 3 kor., *Mexner* József 3 kor., *Fuchs* Ignácz 2 kor., *Nagy* János egy kor., *Gligoreszku* Miklós 1 kor., *Panák* Soma 1 kor., *Vajda* Áron 1 kor., *N. N.* 1 kor., *Gyömbér* Péter 1 kor., *Tóth* János 40 fill., *Erzsébet* 1 kor. Ezen nemes cél érdekében tett adakozásaiért a legmelegebb köszönettel adózik a bálrendezés.

Kossuth szobor Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 15.

Hazafias, szép eszmével foglalkozott ma az aradi Kossuth asztaltársaság, mely mai elhatározásával megvetette alapját annak a szobornak, mely rövidebb-hosszabb idő múlva *Kossuth Lajos* örökélt nevével hirdesse városunkban.

Az asztaltársaság a szobor ügyében ma estére értekezletet hívott össze, mely *Nagy Kálmán* elnöklete alatt nagy érdeklődés mellett folyt le a „Jó pásztor“-hoz címzett vendéglőben. Kisebb ügyek elintézése után az elnök felszólítására *Schwarz Zsigmond* titkár ismertette a szobor-ügy állását, kezdve az eszme keletkezésétől, mikor a *Besse János* siremlékére gyűjtött és megmaradt 36 frt 20 krt erre a nemes célra szánták. A kis összeget azóta átkönyvelték a szobor alapra, eszméjüknek megnyerték a lapokat s ígértét birják a színigazgatónak, hogy a szobor céljára előadást rendez. Így áll az ügy most a kezdet elején, várva az akció megindítását. Az erre vonatkozó előterjesztés megtételére a jelenlévő *Barabás Béla* drt kéri fel.

Barabás Béla dr. meleg szavakban fejezi ki az eszme iránti lelkesedését s miután *Kossuth Lajos* nagy nevééről van szó, úgy tartja, hogy ha Aradon emlékére szobrot emelnek, annak *Kossuthhoz* is, a városhoz is méltónak kell lenni. Az nem akadály, ha mindjárt csak egy évtized múlva állhat fenn a szobor. Ma tulajdonképpen még nem is lehet a szoborról beszélni, csak vágy, csupán álom az, mely szívünkben él. A *Kossuth asztaltársaságnak* egyelőre az a teendője, hogy a nagy munkához az alapvető téglákat összehordja. Az asztaltársaság a kezdeményezés, de a megvalósításban egész Arad lelke együtt leszen. Ez a kezdeményezés hervadhatlan érdeme lesz a *Kossuth asztaltársaságnak*.

Mig a dolog nagy arányokat nem vesz, ne alakuljon szobor bizottság, egyelőre viselje az asztaltársaság a szobor alapra gyűjtő bizottság nevet. A gyűjtés keretére vonatkozólag azt tartja, hogy ne lépje túl *Aradváros* és a megye területét. Hiszen a fővárosban s az ország több helyén is emléket állítanak *Kossuthnak* s az országos gyűjtés csak visszatetszést szülne. Ezután áttér a gyűjtés módozatára. Kerülné az aláírásokkal, ivekkel való gyűjtést, ami a mai szomorú gazdasági viszonyok között nem vezethet a kívánt eredményre. Nem képzelet ugyan hogy a nagy eszme céljaira bárki szívesen ne adna, de sokkal szívesebben adakoznék mindenki, ha valami családi örömmünnepe alkalmával fordulnának hozzá, mint amilyen a házasság, keresztelő. De célra vezetne, ha temetések alkalmával, a koszorúk megváltásaképpen és figyelmébe ajánlanák a gyászolóknak a szobor alapot. Az anyakönyvi hivatal utján figyelemmel lehetne kísélni az eféle eseményeket s nyomban az illetőkhöz fordulni. Az elért eredmény utmutató lesz, hogy mit lehet remélni a közönségtől.

Első teendő most egy lelkes hangú felhívás készítése, melyet magára vállal, azután a gyűjtés megindítása. Ha majd eredmény mutatkozik, a közönség érdeklődése széles körben feltámad s az ügy sikerre fog jutni. (Éljenzés.)

Nagy Sándor dr. alapján egyetért *Barabással*, de nézete szerint, hol ily óriás dologról van szó, nem lehet minden előkészület nélkül munkához fogni. Indítványozza, küldjön ki az értekezlet a részletek pontos megállapítására bizottságot.

Nagy Kálmán elnök hozzászólása után meg

is alakítják a bizottságot, ilyen formán: elnök *Nagy Kálmán*, társelnökök: *Barabás Béla* dr. és *Nagy Sándor* dr., titkár: *Schwarz Zsigmond*, helyettese: *Mihalik Béla*: pénztáros: *Angyal Dezső*, ellenőr: *Klein Ignác*, tagok: *Mihalik József*, *Weisz Farkas*, *Fekete Jakab*, *Bozsik György*, *Rosmanith Albert*, *Huzó István*.

Az első bizottsági ülés szerdán este 8 órakor lesz.

Krivány felebbezése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 15.

Megirtuk, hogy *Krivány János* a törvényszék határozatát, mely szerint továbbra is vizsgálati fogságban marad, megfelebbezte. A mai napon védője, *Nemess Zsigmond* dr. utján a következő írásbeli indokolást adta be szóbeli felebbezésére:

Tekintetes kir. Törvényszék!

Tisztelettel alulírott a kir. tvszék vádpanaszának 6/899. bftő számú vizsgálati fogságom fentartását elrendelő végzését seremesnek tartván, ellene kihirdetésekor felfolyamodással élttem, melynek indokait kívüljegyzett és megbízott *Nemess Zsigmond* dr. ügyvédem utján következőkben bátorodom előterjeszteni:

Hivatali sikkasztás büntetével vádolva imhol már több mint egy éve, hogy vizsgálati fogságban sanyalodom. Fogvatartásom indokából a legkardinálisabb vizsgálat érdeke, hogy a vizsgálatot meg ne hiúsítsam, már tárgyalanná vált, mivel a vizsgálat ma már ugyszólván befejezést nyert és én töredelmes beismerést tettem.

Az egyedüli indok, mely ekként fenmaradna, a szökés lehetősége. A neheztelt végzés ezen indokát az 1896. XXXIII. t.-cz. 141. §. 2. pontjára alapítja azért, mert állítólag szökésben lévő körözés közben fogtak el, s így újabb szökésemről az indoklás szerint „alaposan“ lehet tartani. Szökésemet illetőleg tagadom mindenek előtt azt, hogy hivatalomból elszöktem. Én rendes szabadságot nyerve távoztam el Aradról felmentvényvel a kezemben és ha a sikkasztás kiderültekor nyomban nem jelentkeztem, ennek egyszerű indoka az, hogy be akartam várni az árvaszéki vizsgálat megindítását és az első vihar lezajlását.

Tagadom továbbá, hogy körözés közben fogtattam volna el, mert bebizonyított tény, hogy a bécsi fehérmű kereskedő előtt saját nevem alatt jelentkezve önkényt szolgáltam ki magam a rendőrségnek. Ez egymaga is elegendő újabb szökésemre alapított indokolás megerősítésére, mert ha ki akartam volna kerülni a büntető igazságszolgáltatást, úgy nem adom magam önként annak kezeibe.

A megbánás és a megtérés birt reá az önkéntes jelentkezésre, a kettő kényszerített bünyöm töredelmes bevallására s e kettőt szeretném elfogadtatni szabadlábra helyeztetésem iránti kérelmem indokaiul is. Nem szabadságra vágyom, hanem megrongált egészségem helyreállítása, elmérgesedett betegségeim gyógyítása késztetnek szabadságom követelésére. — Ez nem költött indok, nem tettetés, hanem szomorú való, mit úgy a vizsgálóbíró, mint a fogháziorvos és a vizsgálat folyama eléggé bizonyít.

De e személyi indokon kívül szabadságom követelésére indokokat szolgáltattam, hogy úgy mondjam, jogot ad az új 1896. XXXIII. t.-cz.-ben foglalt bünyvádi perrendünk is. A humanitás, jog és emberi méltóság elveire alapított, ezen három tényezőt a legnagyobb mérvben elismerő és tekintetbe vevő alkotása törvényhozó testületünknek tételes intézkedések utján örökös az ember legfőbb a legféltettebb lét eleme, a szabadság felett. Különösen a vizsgálati fogságra vonatkozó intézkedései sokkal enyhébbek, kíméletesebbek, mint az eddigi gyakorlat és szokás szentesített perrendéi. Annak 152, 153, 155. §-a legnagyobb kíméletet, kényelmet és figyelmet biztosítja a vizsgálati fogolynak. A 157. §. imperative írja elő, hogy az eljáró hatóságoknak és hatósági közegeknek kötelessége oda törekedni, hogy az előzetes letartóztatás és a vizsgálati fogság lehető rövid ideig tartson.

A 1859. §. pedig a vizsgálati fogság rendszert tartamát három hónapban állapítja meg és pedig épen azon esetekben, melyek az új bünyvádi perrend 140. §-ának 2. és 4. pontja alapján rendeltettek el, mely §. alapján a neheztelt végzés fentartandónak találja az én vizsgálati fogságomat. E határidő meghosszabbítását csak különös és kivételes esetekben és csak tüzetes indokok alapján engedi meg. A törvény világos intenciója tehát nem a szabadlábra helyezés ellen iparkodik akadályokat gördíteni, hanem ellenkezőleg azt a lehetőségig könnyíti és perhorreskálja a hosszas vizsgálati fogságot. A szökésben volt terheltek vizsgálati fogságát is csak legfeljebb három hónapra szabja, mint olyanra, mely iránt a legtöbb aggályal viseltetik s azt csak kivételes esetekben engedi meghosszabbítani és akkor is egy hónapi további időre, ezzel a legkisebb korlátok közé. szándékozván azt szorítani, így hát mi indok sem emelhető az én vizsgálati fogságom mellett, mely már az egy évet is meghaladja.

De indokolatlanok a szökésemre alapított aggályok is. Sulyos, ágyban fekvő beteg ember vagyok, kit a még olyan madár szabadság sem tudna annyira lábra emelni, hogy szökést kísérelhetnék meg. A szökéshez, — midőn az ember csak önmagára van utalva — erős szervezet és kiváló egészségi állapot szükséges, a mikkel én egyáltalán nem rendelkezem.

Ezen legfőbb kelléken kívül visszatartana a szökéstől családom: feleségem és édes gyermekeim, kiket szabadságomnál, és magamnál és mindennél jobban szeretek. Hozzájuk való ragaszkodásom vonzott vissza és birt az önkéntes jelentkezésre. Az teszi elviselhetelené fogságomat, érzem, hogy az lesz a legnagyobb bilincs, mely kötve fog tartani.

Élnek édes szüleim, kikhez a legodaadóbb gyermeki szeretet fűz, kik még a jelen szomorú állapotomban sem tagadták meg szüleim szeretetüket s kiket viszont érzett szeretetemben és hálaérzetemben egy újabb ballépéssel elszomorítani nem tudnám.

Mindezek felett megbánásom és megtérés, bünyösségem töredelmes bevallása, mint a legfőbb erköcsi indok a szökés-aggályait drakói szigor mellett is értéktelenné teszi.

Mindezek alapján tisztelettel esedezem, miszerint jelen felfolyamodásomat elfogadni, azt a vonatkozó iratok kapcsán a nagy tek. kir. ít. táblához felterjeszteni,

a hol is az iránt esedezem, miszerint a 6/899. bti. számú végzés megváltoztatásával szabadlábra helyeztetésemet sürgösen és kegyesen elrendelni méltóztatassék.

Tisztelettel:

Krivány János.

HIREK.

— **A delegátusok a királynál.** Ma délután öt órakor volt a második udvari ebéd a delegátusok tisztéletére a Hofburgban. A magyar delegátusok közül a király először *Tisza Kálmánt* szólította meg, azután *Szilágyi Dezsőt*, s mindkettőjükkel hosszabb ideig élénken beszélt. — *Lukács Bélától* a párisi kiállítás magyar osztályának kilátásairól kérdezősködött. *Falknak* meglegedését fejezte ki a magyar delegáció külügyi albizottságában lefolyt magas politikai színvonalu vita felett. *Miklós Odönnek* kijelentette, hogy a hadügyi albizottság gyors tárgyalásai igen örvendetesen érintették, s örvendetesnek mondotta, hogy a vitában a közjogi ellenzék is részt vesz. *Horánszkyval* a tengerészeti költségvetésről beszélt a király, s hangsúlyozta, hogy a tengerészet fejlesztése a monarchia mindkét államának egyaránt érdeke. Elénken beszélgetett a király *Bohus* báróval, *Kristóffy Józseffel*, *Harkányi* báróval, *Firczak* püspökkel, *Berzeviczy* Alberttel és *Zichy* Agost gróffal.

— **A király vadászatán.** Bécsből táviratozák: Ő felsége holnap *Lipót* bajor herczeggel Neubergbe megy szarvasvadászatra és való-

színiüleg csütörtökön este tér vissza Bécsbe. Ugyancsak Bécsből még a következőket jelentik a királyról: A király szombaton délelőtt Bécsben látogatásával tisztelt meg két hölgyet, a kik állandó kísérői voltak annak idején *Erzsébet* királynénak. Az egyik hölgy *Festetic* Mária grófnő, a királyné volt udvarhölgye, a kit főképp azért látogatott meg a király, hogy megnézzze nála néhai feleségének életnagyságu arczképét, a melyet *Koppay* készítet. A képet a ház urnője az elsötétített szobában elektromos világítás mellett mutatta meg a királynak. Egy órai időzés után Ő felsége gyalog ment át a szomszéd házban lakó *Ferenczy* Idához, a királyné volt fölolvasonőjéhez. A királyt, ki innen déli tizenkét órakor hajtattott vissza a Hofburgba, nagy néptömeg éljenezte az utcán.

— **Emlékezem Zolának.** Párisban arany emlékérmét készítették *Charpentier*-rel *Zolának* s a *Siecle* szerkesztőségében mintegy hatvan férfi és nőből álló társaság ünnepi szavakkal adta át azt az igazság győztes katonájának. Az érem egyik oldalán *Zola* profilja látható, másik lapján ez a mondás van bevésve: „Az igazság utban van és semmi sem tartóztathatja fel. 1898. január 13.” *Yves Guyot*, a *Siecle* szerkesztője üdvözölte *Zolát*, a ki erre hosszabb beszédet mondott, a mely ezekkel a jelentős szavakkal végződött: „Dreyfus szabad, de Franciaország beteg marad, mert nem érzi magát elég erősnek arra, hogy az igazságot és igazságosságot elbirja. De én remélek, bizom a munkásságában és géniusza erejében, ha a hajnal pirját a távol messzeségben alig-alig látom is még. Köszönettel fogadom el ezt az érmet avval a reménységgel, hogy aranya ragyogásában már nemzeti dicsőségünk ébredő hajnalának visszfényét látom.” — Az érem költségeit gyűjtés útján fedezték.

— **Sima alkonya.** A szentesi képviselőválasztás nagy meglepetéssel végződött. Az előrelátható volt, hogy pótválasztásra fog kerülni a sor, de meglepőleg hat, hogy nem *Sima* jelöltje kapta a legtöbb szavazatot. A választás eredménye igazolta a *Sima*-ellenes helyi sajtónak jóslását. Beváltak a *Csongrád megyei Hírlap* soraiból a következő közölhető részek:

Elmultak azok az idők, mikor ez az ember el tudta bolondítani a szentesi népet. Ma már tehet, amit akar — okos ember nem hallgat rá többé. Lehullott róla az álarcz.

Sima Ferencz, elért méltó sorsod! Lejártad magadat és akiket egykor az orruknál fogva vezettél, ma elfordulnak tőled.

Megszűnt az az idő *Sima* Ferencz, amikor a te szavad nyomott valamit a latban! Nézz körül a táborodban *Sima* Ferencz, nézz körül és mond meg, kik sereglenek még körülötted? Eltévelyedett emberek, akik gondolkodni nem tudnak, vagy akik balga módon még mindig abban reménykednek, hogy kárpótolni fogod őket még azért, amit a zsebköböl kiszedtél! Hiu remény!

Nézz körül táborodban! Kik hallgatnak még a szavadra? Egy ordító csöcselék, amely veled együtt a botrányt szereti és keresi, de amely veled együtt hiába erőlködik. Meddő fáradozás!

Ez az ordító tömeg képviselőt nem fog választani, mert még választói joga sincs!

S ilyen hangon irnak már a szentesiek *Simáról* s ily szellemben is szavaztak. Az egykor hatalmas néptribunnak, egy egész országrész ellenzéki mozgalmi vezérének napja leborult.

— **A szerb kormány lemondott.** Belgrádból szenzáció érkezik: lemondott a kormány. *Sándor* király meg akart kegyelmezni az özszeesküvés perben elítélteknek, amit a kormány ellenezett, de mivel a királyt meggyőzni nem tudta, a kabinet beadta lemondását.

— **Egy jegyző ezüstmenyegzője.** *Bárdy* Kálmán *soborsini* körjegyző 18-án ünnepelte ezüstme-

nyegzőjét nejével, szül. *Függessy* Aranka urnóval. A közbecsülésben álló házaspárt *Soborsin* intelligenciája e nevezetes alkalomból meleg szeretettel vette körül. Az ünnepség a róm. kath. tempomban kezdődött, a hol *Pál* Rafael plébános megáldotta a jubilálókat s hosszas, szép beszédet intézett hozzájuk. A kóruson *Herceg* Róza aradi zenetanárnő énekelte *Gounod* „Ave Mária“-át *Függessy* Gyula orgonakíséréte mellett. A templomi szertartást az ünnepelt házánál estebéd követte, mely a késő éjszakába belenyúlt. A jubiláns házaspárra felköszöntőket mondottak *Nagy* Sándor állomási főnök, *Csukay* Sándor főszolgabíró, *Fóthy* Sándor főerdész stb. Levélileg küldött üdvözlőt *Hunyady* Károly gróf és neje, *Nádasdy* Irma grófné, továbbá *Spét* Károly kanonok és mások. Bárdyt testületileg üdvözölték a *soborsini* önkényes tüzoltó egyesület *Zserdik* Rigobert főparancsnok, a *soborsini* polgárság *Erdélyi* Mihály postamester, a román polgárság *Grivulesku* Protás tanító, az izraelita hitközség *Gottlieb* Ferencz kántortanító, *Trójás* község küldöttsége *Grosesku* Gusztáv plébános vezetése alatt stb.

— **Eljegyzés.** *Szentes* Vidor makói kir. körjegyző bájos leányát, *Anna* kisasszonyt, eljegyezte *Thaisz* Géza csanád megyei tb. főszolgabíró,

Blaska Arnold kir. járásbírósi aljegyző eljegyezte *Borsos* János pécskai és n.-szt.-péteri földbirtokos bájos leányát *Katicza* kisasszonyt.

— **A Duna-Tisza közti csatorna.** *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter tudatja a székesfőváros közönségével, a ma érkezett leiratában, hogy a Dunát a Tiszával Budapestről kiindulólág összekötő hajózó-csatorna keresztülvitelének a feltételeit és módzatait a saját közgeivel tanulmányoztatni kívánja s e végből a szükséges intézkedéseket megtette és elrendelte, hogy az összes előmunkálatok, *Hosgotzky* Alajos miniszteri osztálytanácsos vezetése alatt, foganatba vétessenek. Felhívja a miniszter ez alkalomból a főváros hatóságát is, hogy az osztálytanácsost a földadata teljesítésében hathatósan támogassa s a kért adatokat neki annak idején megadja.

— **A gonoszkezü barát.** A vallásosságáról híres *Tirol* *Holzgan* nevű helységének templomában a minap sok iskolás gyermek hallgatta a szent beszédet. A gyermekekre egy *Walch* Vincze nevű ferenczrendi barát ügyelt fel. Egy hat éves kis fiu kissé nyugtalanul viselkedett s oda szólott a mellette ülő és másfél évvel idősebb fivérének:

— Ki kell mennem a templomból, de majd azonnal visszajövök.

Walch Vincze, amint ezt megtudta, a gyermeknek oly hatalmas pofont adott, hogy az velőtrázó sikolyal esett ki a padból. A templomban nagy zavar támadt, a pap a szószéken abbahagyta a prédikációt, de *Walch* Vincze nem zavartatta magát és a fiu bátyját is oly erősen ütötte arczul, hogy a vér előtötte. A méltatlan bánásmód felett a hivek hangosan adtak kifejezést megbotránkozásuknak. A hat éves kis gyermek még aznap fejfájásról panaszkodott édesanyjának, ki az ágyba fektette. Másnap az orvos agyhártyagyuladást konstatalt. A gyermek irtóztató fájdalmak között halt meg. Ez az eset azonban semmi behatással nem volt a gonoszkezü barátira. Alig, hogy áldozatát eltemették, a habsgani irgalmasok iskolájában egy kis leányt úgy ütött arczul, hogy súlyos betegségbe esett. *Walch* Vincze mindazonáltal zavartalanul folytatja a „teendőit“. A buzgó *Tirol*ban nem akad ember, ki az egyház embere ellen fellépni merne.

— **Janku elkobzott koszorúja.** A híressé vált gyulafehérvári *Janku*-pör után, néhány kolozsvári román egyetemi hallgató testületi-

leg kivonult a *Janku* sírjához s ott mindenkélt előtt esküt tett, hogy addig nem nyugoszik, míg a románoknak egyenlő jogaik nem lesznek a többi nemzetekkel, azután pedig megkoszoruzta *Janku*nak a sírját. A czebei román lelkész az ünnepség után bevitte a koszorút a templomba és az oltáron helyezte el. Ebben az egész dologban (mint a *Tribuna* írja) a minap vizsgálatot indítottak és hatósági intézkedés folytán a csendőrség a koszorút elkobozta és elszállította *Körösbányára*. Mondani sem kell, hogy a *Tribuna* elkeseredett glosszákat fűz a hirhez.

— **Halálozások.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik hön szeretett feledhetetlen férj illetve gondos jó atya, após és nagy-apa *Kremer* Fülöp, bortermelőnek, 1900. évi január hó 12-én éjjeli 1 órakor életének 58. boldog házasságának 31. évében váratlanul bekövetkezett gyászos kimulását. A drága halott hült tetemei 1900 évi január hó 13 án pontban 1/4 órakor délután fognak a bécsi szent Háromság templomában bekövetkezett beszélés után Budafokra átvitetni, ott ismételt beosztelés után f. é. 15. én hétfőn délután 3 órakor a családi sírboltba örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő sz. mise áldozat f. é. 16. reggel fog a budafoki plébániában az Egek Urának bemutatni. Aldás és béke lengjen drága porai felett! *Kremer* József mint fia, *Kremer* Józsefné, szül. *Györöki* Andrányi *Elsa* mint menyee, *Kremer* Fülöpné, szül. *Phildius* *Anna* mint neje, *Kremer* *Elsa*, *Wörner* *Tivadar* mint unokák, *Wörner* *Tivadarné*, szül. *Kremer* *Mariska* mint leánya, *Wörner* *Tivadar* mint veje.

Rausch Kálmán az aradi fiatalság derék, rokonszenves tagja, *Péterffy* Antal ügyvéd mostoha fia hosszú szenvedés után, életének 35-ik évében vasárnap reggel elhunyt. Ma délután 3 órakor temették el nagy részvét mellett.

Smurák Ignác pankotai szürszabómester, a kereskedelmi és iparkamara kültagja, tegnap éjjel elhunyt. Holnap délután temetik.

— **Bizottsági ülés tagok nélkül.** Az *A. H* írja: A róm. kath. templomépítő bizottság vasárnap délelőtt ülést tartott. Azaz csak tartott volna, mert azon *Kristyóry* János elnökön és *Domány* Józsefen kívül senki sem jelent meg a bizottság tagjai közül. Elnök aztán konstataulta, hogy ahányszor a bizottságot összehívta, a tagok legnagyobb része soha se jelent meg, a mi azt mutatja, hogy az ügy iránt nem érdeklődnek. Konstataulta, hogy a bizottság jegyzői lemondottak. Azután jelentette az egyetlen megjelent bizottsági tagnak, hogy a szétosztott száz gyűjtőiből visszaérkezett üresen 9, aláírásokkal 4, összesen 13, a többi ívet egyáltalán vissza se küldték, a mi a templomkérdés iránti teljes közönynek a tanúsága. — A beérkezett ivenek következő aláírások vannak: a főgymnasium igazgatóságának ivén 8 segélydíjas) vagyis olyan, a ki az évenként eszközendő gyűjtésekre tetszés szerinti adományt helyez kilátásba); *Szathmáry* *Gyula* kir. tanácsos ivén 13 rendes és 2 segélyző tag; *Hauser* *Károlyné* ezredesné ivén tőle 5 frt. egyszersmindenkori adomány, továbbá 2 rendes tag á 6 frt, egy rendes tag á 3 frt, 1 segélyző tag á 1 frt, 2 segélyző tag á 2 frt; *Domány* *József* ivén özv. *Darányi* *Jánosné* 500 frt, özv. *Wimmer* *Erzsébet* 500 frt, *Gutzjahr* *Mihály* 500 frt, *Gutzjahr* *Róza* nagykorúságáig évi 50 frt, ifj. *Löcs* *Rezsóné* 10 éven át évi 15 frt, *Steiner* *Ferenczné* 5 éven át évi 50 frt, br. *Bánhid* *Antal* 500 frt, *Aradi* *I.* takarékpénztár 5 éven át évi 100 frt, *Bund* *Henrikné* 5 éven át évi 10 frt, *Bund* *Henrik* 5 éven át évi 10 frt, *Kotsis* *Lajos* 5 éven át évi 5 frt, özv. *Ortutay* *Bélané* 5 éven át évi 100 frt, *Heinrich* *Sándor* 100 frt, *Weil* *Alajos* 5 éven át évi 10 frt; *Purgly* *Ilona* a templomépítés megkezdésétől fogva 5 éven át évi 100 frt és *Andrányi* *Károly* és fiai az épi-

tés megkezdésekor egyszer-mindenkorra 500 frt. — A templom-bizottság vagyona összesen tiz forintot tesz ki. Ezeknek megállapítása után Kristyóry és Dományi urak abban állapodtak meg, hogy az aláírási ivateket és a befolyt tiz forintot átadják a polgármesternek, jelentést tén a bizottság eljárásáról és annak csekély eredményéről.

— **Arad parkjai Párisban.** Megírtuk, hogy párisi világiállításon való bemutatásra az országos kertészeti tanintézet Magyarország nagyobb városainak parkjaiból gyűjteményes kiállítást állít össze. Felsőzilitást kapott Aradváros is a kiállításban való részvételre s a tanács a parkok rajzainak elkészítésével a mérnöki hivatalt bizta meg, mely most készült el a munkával.

— **A Tribuna és a császári salvus conductus.** A világgáboosított nagy hirlapi kacsától maga a nagyszobeni Tribuna is megijedt. Mai számában maga is beismeri, hogy a két gombosi frátye ő felsége színét sem látta Bécsben, csupán egy nagy urral beszéltek a kabinetirodában, akinek a kezébe letették a panaszlevelet, ez az ur aztán kérelmekre egy *Meldung* feliratu irást is nyomott a kezükbe, melyben egy olvashatatlan aláírású ur elismeri, hogy a gombosi küldöttség valóban Bécsben járt, s egy beadványt nyújtott be a kabinetirodában, mely a 77131/99. iktató számot nyerte. A császár jóakarata és a salvus conductus ime egy darabka irodai papírossa zsugorodott össze.

— **A munkásképző intézmény vasárnapi előadására** újból szorongásig megtelt a városháza diszterme. Különösen nők voltak nagy számban, a kik ez előadásokat előszeretettel kezdik látogatni. Ezuttal *Edvi-Ilés* László, a munkásképző intézmény elnöke, aki fáradságot nem ismerve rendezi vasárnapról-vasárnapra az előadásokat, mint előadó szerepelt. Az előadások folytonossága érdekében cserélte fel az előadói tiszttel a rendező tisztét, mert Bartos Andor dr. miniszteri titkár közbe jött betegsége megzavarta az előre megállapított programot s a bizottsági elnöknek — mint mondani szokás be kellett ugrania. A század bucsuztatója címen tartott három negyed órát igénybe vevő előadást, melyben a tizenkilencedik század erkölcsi és anyagi vívmányait ecsetelte. Előbb a nagy politikai küzdelmeket vázolta s a gondolat és lelkiismeret szabadságát dicsőítette, majd a század gyakorlati eredményeit. A gőzről, a villamosságról, a fontosabb találmányokról, az ipar és a kereskedelem fejlődéséről mondott el egyet-mást, végül a század humanisztikus irányzatát emelte ki. A könnyedhangu, érdekes adatokkal tarkázott előadást zajos tetszés jutalmazta. A szavallati előadást *Falusi* Ágoston, ezen ügyes, fiatal szaváló végezte, Tompa Mihályrak „A gölyő”-hoz című versét szavallva. Előadás előtt és után a Szárnyaskerek-dalkör énekelt *Ferch* Ödön tanár avatott vezénylete alatt. Nagyon tetszetek a szépen előadott tréfás és komoly dalok; különösen a Göre Gábor bíró nótája s a balatoni nóták arattak hosszas tapsot; a közönség egy részüket megismételtette.

— **A katonai lelkészek köréből.** A m. kir. honvédelmi miniszter *Zsurzse* János nagybuttyini kerületi gör. kel. román esperest tartalékos honvéd segédlelkésszé nevezte ki.

— **A nő a kerékpáron.** A napokban egy társaságban erősen kritizálták a kerékpározó nőt. Védői is akadtak, de leszólói jóval többen. Valaki aztán fölvetette a kérdést:

— Ugyan mi különbség van a kerékpározó férfi és a kerékpározó nő között?

— Nagy különbség van — jegyezte meg a kerékpározó nő egyik ellensége.

— Mi hát?

— Hát — felelt az — a férfi, ha lebukik a vasparipáról, mihelyt ismét szilárd talajt érez a lába alatt — első dolga a kereke után nézni . . .

— És a nő?

— No, ha a nő puffan le a vasparipáról, annak az első és legfőbb gondja a — frizuráját rendezni és ilyenkor egy csöpp kézi tükörért odaadna száz kerékpárt is.

Nagy nevetés közt egyezett meg a társaság abban, hogy így van.

— **Brutális tanító.** Mikulán Angya pleskuczai lakosnő fiát — mint levelezőnk írja — az iskolában a többi gyermekek megverték s a fiu sirva ment haza és panaszolkodott az anyjának. Mikulánné tegnap felment az iskolába, hogy tudomására hozza a tanítónak a dolgot. Valószínű, hogy átlépte az asszony a köteles tisztelet határát, vagy esetleg meg is támadta a tanítót, mert másként nem volna indokolható annak az asszonnyal elkövetett brutalitása. Azt panaszolja ugyanis Mikulánné, hogy *Nyámcz* Zaharie tanító rávetette magát, ököllel ütötte, a földhöz verte és rugdosta, majd pedig kidobta. Az orvos súlyos sérüléseket konstatált a megvert asszonyon s különösen kiemeli a máj és jobboldali vese sérüléseit, melyeknek gyógyulási idejét 5—6 hétre teszi, valamint azt, hogy Mikulánné egy az arczára mért ökölcsepás következtében nyelvéből leharapott egy darabot, úgy, hogy az által beszélőképessége mindenkorra korlátozva lesz. Ezekon kívül még több súlyos és könnyű sérülést okozott Nyámcz az asszonyon, aki megtette a bűnvádi feljelentést, kérvén a tanító megbüntetését.

— **Gyászünnepegy.** Bold. *Steinhardt* Jakab főrabbi dicső emlékének tiszteletére holnap, kedden, január 16-án esti fél 5 órakor, mint elhalálozásának évforduló napján, a zsinagógában kegyeletos gyászünnepegy fog tartatni.

— **Még egy román élczlap.** Mult számunkban irtuk meg, hogy *Gura Satului* czim alatt román nyelvű élczlap indult meg Aradon, mint a Tribuna Poporului havi melléklete. Most *Maglasiu* Emánuel a polgármesteri hivatalnál bejelentette, hogy *Veselia* czimen heti élczlapot indít meg. Az első szám január 22-én fog megjelenni.

— **Fegyelmi — a télikabátok miatt.** Hivatalos ügyben deputációba járt *Balogh* Gyula, Gyöngyös város polgármestere a közoktatási minisztériumban. A szép dikciók elhangzottak, de a mig benn a hivatalos helyiségben tárgyaltak, egy ügyes tolvaj elvitette az előszobából a polgármester ur télikabátját. Mikor a polgármester visszatért Gyöngyösre, a városi tanácsban elpanaszolta a nagy balesetet, a mely őt budapesti útja közben érte. Tanácskoztak, hogy mint lehetne a bajon segíteni s végre hatvan koronát szavaztak meg a polgármesternek a város pénzéből egy új kabátra. Csakhogy *Helbronth* Béla alispán megtudta a dolgot és fegyelmi eljárást rendelt el nemcsak a polgármester, hanem mindazok ellen, a kik a pénzt megszavazták. Ez most Gyöngyösnek legújabb szenzációja. A városban nagy várakozással tekintenek a fegyelmi eljárás eredménye elé.

— **Merénylet egy menyasszony ellen.** Nagy megbotránkozást keltett Petrovoszellón egy gyalázatos merénylet, a melyet egy kikoszarozott völgegy és néhány czinkostársra követett el egy tisztességes család leánya ellen. Az eset részleteiről a következő tudósítást kaptuk: *Zágonyi* András petrovoszellói legény már régebben udvarolt *Vajda* Imre, Ilona nevű leányának s az elmúlt adventben meg is kérte a leány kezét. A szülők beleegyeztek a dologba s így megtörtént a jegyváltás is. Időközben Zágonyiról olyan dolgok derültek ki, a melyek a leányt teljesen elidegenítették tőle, minél fogva a leány szülei visszaküldték a jegygyűrűt. Zágonyit bántotta a dolog és mások által tisztázni akarta magát Vajdáéknál, de azok hallani sem akartak többet róla. Időközben a leánynak más kérője akadt, a kivel megtörtént az eljegyzés is, s az esküvő e hó 8-ára volt kitűzve. A jelzett napon a násznép össze gyűlt Vajdáéknál s délelőtt 10 órakor elindultak esküvőre. Elül ment a menyasszony a két vőfélyvel utánuk a násznép. Midőn a templom ajtóhoz értek az ajtó mögül elöugrott Zágonyi András és két pajtása, *Barsó* Miklós és *Vastag* Mihály, ezek neki estek a mit sem sejtő meny-

asszonynak, a koszorut és a menyasszonyi ruhát letépték róla, miközben Zágonyi még néhány ökölcsepást is mért a menyasszony fejére. A násznép és a vőfélyek a mint a meglepetésből felocsudtak, neki estek a három merénylőnek, s azokat olyan alaposan elagya-bugyálták, hogy jó ideig az ágyat kell nyomniok. A násznép ezen incidens után a menyasszonnyal visszatért a lakadalmas házba és csak délután mentek ismét esküvőre, a mi akkor zavartalanul ment végbe. A botrányos esetnek a bíróság előtt lesz folytatása.

— **Egy bur milliomos angol fogságban.** A Gras-Pan mellett vívott előrsi csata alkalmával az angolok elfogtak egy *Jeppe* Károly nevű duggazdag burt, a ki vitézül küzdött *Methuen* lord csapatai ellen. Jeppe egyike Transzvál leggazdagabb polgárainak, vagyonát több millióra becsülik. Ezelőtt huszonhat esztendővel vándorolt ki Délafrikába hazájából, Mecklenburg-ból, a hol annak idején tönkrement. Transzválban először korcsmáros lett belőle, majd tisztviselő a térképező osztálynál. Lassankint összegyűjtött egy kis pénzt és akkor bányá spekulációkba bocsátkozott és megvetette nagy vagyonának alapját. A mellett azonban megtartotta tisztviselői állását és a térkező osztályt vezette Pretoriában egész a háboru kitöréséig. A transzváli térképező osztály munkájának eredménye szigoru államtitok. Az angolok térképei nagyon felületesek, olyanok, mint egy iskolai atlasz, taktikai czélokra nem igen használhatók. Ezért nagy hasznát vehetnék a bur milliomos fölvilágosításainak, de az nem szól egy szót sem. Jeppe Károly felesége született *Levetzov* bárónő, a ki mindig hű társa volt férjének az élet viszontagságaiban. Jeppéné most férje kívánságára utban van vissza régi hazájába. Jeppe Károlyt az angolok az alatt a föltétel alatt, hogy szintén visszatér egyszer s mindenkorra Európába, szabadon akarják bocsátani. A bur hadseregben a fogoly milliomosnak több felnőtt fia küzd.

— **A színházi szerencsétlenség ügyében,** melyet a nemrégiben leszakadt emelőgép okozott, a tanács tudvalevőleg, úgy intézkedett, hogy a színházi felszerelésekre ezután e városi kamarás is fel fog ügyelni. A veszedelmes felhúzó gép kijavításáról és az ezzel járó munkabér elszámolásáról most tett jelentést a kamarás.

— **Kibiczek veszedelme.** Alig van társadalmi kaszt, melynek annyi nyílt ellensége volna, mint a kártya-kibiczek érdemes kasztjának. A sors keze már rég veri őket, de még mindig nem üritették fenéig a megpróbáltatások keserű poharát. A kibicz „holczmól” törvényének drákói foganatosításán s az állandó kibiczviczceken kívül új katasztrófa vár ezekre a jobb sorsra érdemes, jóindulatu emberi lényekre. Titokban folyt ellenük az akna-munka, de egyik riporterünknek sikerült megtudni a készülő katasztrófát s így még talán idejében hívjuk fel az egész kibicz-világot a legelszántabb védekezésre. Miként tudva van, tényé fog válni, mitől annyi sziv sejtve félt: drágább lesz a kártya. Szíven találta e csapás a kibicz ösellenességét a játékost. S mig fájalmában vonaglott, egy rettenetes eszme támadt agyában. Kiirjuk, bár tudjuk, hogy ezer sziv nyugalmát kell elrabolnunk, e sötét eszmét: Mozgalom indult meg a játékosok között, hogy a kártya ar-differenciát a — kibiczek fizessék. Minden országok kibiczei egyesüljetek! Ha ez a sötét terv valóssággá lenne, végkép eltűnne a világról az emberiség egy derék faja, egy kulturális fejlődésre képes embersereg: a kibiczek. S ki tudja: pusztulásuk nem fogja-e megölni — a játékosokat is:

— **A telepítések.** E hó 18-ára hívta össze *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter a telepítési ankétet. Ebből az alkalomból néhány közérdekű dolgot közlünk az állami telepítés ügyéről. Állami telepítéssel 62 község létesült, 10 pedig megnagyobbított. Az állami telepítés tehát máig 72 községre terjedt ki, ezekben

százhatszáz hold művelés alatt lévő földön több mint száz ezer ember jutott földhöz. Ezek a telepes községek Aradmegye területén a következőleg oszlanak meg (a zárójelbe tett számok a telepítés alakulásának évét jelentik:) Almáskamarás (1841), Nagykamarás (1841), Gyórok (1884), Kis- és Új-Pereg (1847), a két Fakert (1845), M.-Bodzás 1855, Szapáry-Liget (1885), N.-Pereg 1851, Zimándköz (1845), Zimándújfalu (1845).

— **Járvány Baczelonában.** Baczelonából táviratozzák. A halálozás nagy arányokat ölt egy influenzaszerű lázas betegség miatt, a mely itt járványosan pusztít. A lakosságnak majdnem fele ágyban fekvő beteg. A műhelyekben a rendes személyzetnek alig negyedrésze dolgozik.

— **Leforrázott gyermek.** Paulisi levelezők irja: *Jakab* Ferenczné itteni napszámosnő két és fél éves József nevű kis fiát tegnap pár pillanatig magára hagyta a konyhában, melynek közepén egy forró luggal telt üst állott. A kis fiu valami módon az üstöt magára rántotta s annak tartalma ráömlött, s oly súlyos égési sebeket ejtett rajta, hogy daczára az orvosi segélynek, pár óra múlva *iszonyu kinok között kiszenvedett*. A gondatlan anya ellen a radnai főszolgabírószág megindította a nyomozatot.

— **Brufális férj.** Budapesti tudósítók jelenti: Nagy verekedés volt ma estefelé a Visegrádi-utca 92. számú házban. Az egyik kis lakásban élt *Menylár* Ferencz napszámos feleségével *Menylár* Cecziliával. A házastársak között napirenden volt a pörpatvar, civakodás, a mely gyakran, különösen ha bepálinkáztak, tettegességgig fajult. Ma is alaposan leítették magukat és részegen összeveszttek. A szóvitából csakhamar verekedés lett, a melynek folyamán a brutális férj annyira feldühödött, hogy egy keze ügyébe akadt hatalmas husánggal feleségét fejbesújtotta. A szerencsétlen asszony a földrerogyott. A lármára berohantak a szomszédok és *Menylást* lefogták, azután pedig *mentő*kért telefonáltak és a közeli rendőrszemet is segítségül hívták. A mentők a súlyosan megsebesült asszonyt a Rókus-kórházba vitték a brutális férj ellen pedig a rendőrség megindította az eljárást.

— **Halj meg kutya!** *Batrinucz* György kereki gazda gondtalanul ment az utcán hazafelé szombaton este. Mikor már közel volt házához, elibe ugrott egy kerítés mellől *Bragyán* Máté régi haragosa s e szavakkal:

— Halj meg kutya! — úgy vágta fejbe egy kerítés-karóval, hogy *Batrinucz* eszméletlen állapotban bukott a földre. Az esetet a falubeliek közül többen látták, s nyomban segélyre siettek a földön vérben fetregő embernek s elszállították lakására. Az orvos a sérültön koponya-csonttörést konstátál, ami valószínűvé teszi az agy megsebesülését is, ami pedig *halállal* szokott végződni. *Batrinuczot* hozzátartozói beszállították még aznap az aradi köz-kórházba. A tette eddig nem tartóztatták le, miután *Batrinucz* még életben van, a nyomozatot azonban *Halászi* Béla vizsgálóbíró már megkezdte.

— **Egy városi tanácsos öngyilkossága.** Emilitettük, hogy *Massányi* Mihály érsekvári tanácsos és közigyám, öngyilkossági kísérletet követett el. *Massányi* állapotában, mint nekünk jelentik, javulás nem mutatkozik, még folyton élet-halál közt lebeg. A *gyámpénztárt*, melyet ő kezelt, teljesen rendben találták a megejtett rovincsolás után. Az egykor jobb időkét élt városi tanácsnok nem tudott megbékülni anyagi viszonyai ziláltságával és ez adta kezébe a fegyvert. Általános a részvét az 52 éves, csendes, joviális ember iránt.

— **A kiket keresnek.** Az aradi kir. törvényszék egyszerre három embert is kerestet országosan: *Kohn* Ignác nőtlén, 24 éves pinzért, *Scheibl* Vilmos 25 éves, nőtlén betűszedőt és *Csik* Györgyné szül. *Kolumpár* Erzsébet 61 éves asszonyt. *Kohnt* és *Csiknét* lopás, *Scheiblt* pedig kétredebéli sikkasztás miatt keresi a törvényszék.

— **Égő bálterem.** Nehány Budapesti és vidéki lap megírta a minap, hogy a torontálmegyei *Szerb-Arad* nagyközségben egy táncmulatság alkalmával a lámpa leszakadt, a terem lángtengerré vált és három leány teljesen elégett, sokan pedig megsérültek. A *Torontál* napilapnak a helyszínére küldött tudósítója jelenti, hogy a hírből *egy szó sem igaz*.

— **Két alapszabály.** Az aradmegyei tüzoltószövetség alapszabályai tegnap a belügyminisztertől visszaérkeztek. Az alapszabályokon némi pótlást kíván a belügyminiszter. Hasonló megjegyzéssel küldte vissza a magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egyesület aradi fiókjának alapszabályait.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

EGYESÜLETI ELET.

* **A Kossuth asztaltársaság** ma este ülést tartott, melyen a *Kossuth*-szobor ügyén kívül, miről máshol irunk, *Nagy* Kálmán elnök meleg szavakban emlékezett meg *Rausch* Kálmán néhai tag elhunytáról. Új tagul felvették *Singer* Mihályt. Elhatározták, hogy a Kossuth Lajos betegsegélyző egylettel együttesen nagyszabású mulatságot rendeznek a tavasszal.

(*) **Nögyületi gyűlés** A *kisjenő-erdőhegyi* i. z. jótékony nögyület vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett. Az évi jelentésből a tagok a humánus rendeltetésének teljesen megfelelő egyesület gyarapodásáról győződhetnek meg. Mint minden választmányi és közgyűlésen ez alkalommal is többrendbéli segély került kiosztásra, azon kívül a közgyűlés egy szegény menyasszonynak 100 korona nászjutaléket szavazott meg. Végül az üresedésben lévő ellenőri állás és két választmányi hely töltetett be közfelkiáltással. Ellenőrre dr. *Glück* Gézánt választották meg; választmányi tagokul pedig *Löwy* Károlynét és *Schillinger* Józsefnét.

(*) **A székelyek közgyűlése.** Az aradi székely-asztaltársaság vasárnap este tartotta meg rendkívüli közgyűlését a *Vadember*-hez címzett vendéglő külön helyiségében, melyen az asztaltársaság csaknem valamennyi tagja megjelent. A gyűlésnek jóformán egy tárgya volt csak: a házszabályok végleges megállapítása, melynek tervezetét terjesztette elő az annak elkészítésére kiküldött bizottság. A közgyűlés csekély módosítással elfogadta a tervezetet. Utolsó pontnak azonban felvette még, hogy az asztaltársaság feloszlása esetén a meglevő készpénznek kétharmadát az *Emke*, egyharmadát pedig az aradi *Kölcsény-egyesület* kapja s az utóbbi birtokába jutnak még az ingóságok s az esetleg addig veendő ingatlan is. Nehány indítvány letárgyalása után megszavazott a közgyűlés egy székely származású waggongyári munkásnak, ki három és fél hó óta tartó betegsége folytán munkács keresetképtelen — 10 koronát, melyet nyomban el is küldöttek a szükségét látó székelynek.

(*) **A kisjenői kaszinó** vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését új helyiségében. A nagyszámúban megjelent tagokat nagyon aggasztotta *Krásitz* Gyula igazgató és az aligazgató közteszereplésére jutott visszalépési szándéka. A tagok minden követ megmozdítottak, hogy a maradásra bírják őket. — A közgyűlésen *Kokas* József uradalmi felügyelő, *Királeszku* Gyula királyi körjegyző és *Csukay* Gyula, fűszolgabíró sorban tolmácsolták a közgyűlés ragaszkodását az igazgatók az iránt és összes tagok támogatására bízottván, kérték őket az ügyek továbbvezetésére. A közbizalom és szeretet e lelkes megnyilatkozása megtette a hatást, mert mindkét igazgató hajlandónak nyilatkozott állását megtartani. A kaszinónak, melynek *Ormos* Péter, kir. tanácsos az örökös elnöke és *József* főherczeg is tagja jelenleg 68 helybeli, 73 vidéki és 6 foglalkozó tagja van. Az építkezésre 12357 frt ment fel, a gázvilágítási berendezésre 1000 frt költség van előirányozva. A könyvtár 977 kötetből áll.

TÖRVENYKEZES.

§ **Egy albiró fegyelmi ügye.** *Adorján* Imre karczagi aljárásbíró ellen a közbizalom királyi főügyészség vádat emelt hivatali teendőinek feltűnő elhanyagolása miatt. Így 1899. február havában konstátálták, hogy a neki kiosztott 351 drb. aktából a múlt év végén 107 drb. elintézetlenül maradt. A telekkönyvi ügyeket 2—3 hónap múlva juttatta elintézéshez. Bűnvizsgálati ügyekben, melyek haladéktalan elintézetést követelnek, csak 8—10 nap múlva indította meg az eljárást. Az írományok kezelése körül szintén nagy rendetlenséget tapasztalt a vizsgálóbíró. A királyi ítélőtábla, mint elsőfoku fegyelmi bíróság, a hivatali teendők elhanyagolása miatt *Adorjánt* vád alá helyezte és ügyében ma tartotta meg a fegyelmi tárgyalást. *Nyeiczkey* bíró előadásában. A vádhatározatot *Tittler* Imre főügyész helyettes képviselte, vádlott pedig személyesen védekezett. A fegyelmi tanács *Adorjánt* az ellene emelt fegyelmi vétségek vádjára és következményei alól *felmentette*. Az ügyész az ítélet ellen fellebbezett.

NAPIREND.

Január 16. Kedd. Róm. kath. naptár: Marczel. — Protestáns naptár: Marczel. — Görög-keleti naptár (január 4.): 70 apostol. — A nap két 7 óra 28 perczkor, nyugszik 4 óra 20 perczkor. — A hold két 5 óra 27 perczkor, nyugszik 7 óra 24 perczkor.
Időjárás. Légnymomás reggel 7 órakor 764.7 milliméter. délután 2 órakor 764.4 milliméter. Hőmérsek reggel 7 órakor C° — 3.4 délután 2 órakor C° — 2.1. Szél iránya es ereje reggel 7 órakor EN. 2, délután 2 órakor N. 3. Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. Csapadék az utóbbi 24 órában 2 milliméter hó.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

— **Németperei szarvasmarhatenyésztő szövetkezet.** Megemlékeztünk már a németperei gazdák azon mozgalmáról, hogy szarvasmarhatenyésztésük fejlesztése, nemesítése és kivitelre alkalmas tenyészanyag létesítési érdekében szövetkezetet létesítsenek. Az alakuló közgyűlést folyó hó 14-én a község lakosságának majdnem teljes részvételével tartották meg s résztvett a gyűlésen *Pókay* nagyváradi állattenyésztési felügyelő is. Az alakuló közgyűlésen az előleges értekezleteken egyhangulag már elfogadott alapszabálytervezetet újból felolvasták s miután az ellen senki fel nem szólalt, határozatilag kimondták a szövetkezet megalakulását. Megválasztották ugyanekkor a szövetkezet igazgatóságát és választmányát is. Elnökké választották: *Oláh* Arpádot, alelnökké: *Frik* Jánost tenyészteségi felügyelővé *Szigeti* Warga Lászlót, pénztárnokká *Podány* Józsefet, jegyzővé *Weigand* Henriket. Megválasztatott ezen kívül a végrehajtó bizottságnak 5, a számvizsgáló bizottságnak 2 tagja.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 15.

Déltőzsde. A Buzakinálát kielégítő, vételkés kielégítő. Nyugodt irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaművekben gyöngy forgalom. Időjárás hideg.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.69—7.70
Buza szeptemberre	7.80—7.82
Rozs áprilisra	6.37—6.38
Zab áprilisra	5.01—5.03
Tengeri májusra	4.93—4.94
Repce szeptemberre	11.70—11.80

Zárul 4 órakor: -

Buza áprilisra	7.71—7.72
Buza szeptemberre	7.83—7.84
Rozs áprilisra	6.38—6.40
Zab áprilisra	5.04—5.05
Tengeri májusra	4.94—4.96
Repce szeptemberre	11.75—11.85

Zárul 4 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	749.60
Magyar hitelrészvény	746.—
Leszámitóbank részvény	505.50
Rima-Murányi vasmű részvény	672.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	641.60
Közúti vasút	672.50
Városi villamos vasút részvény	333.50

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. január 15.

Magyar aranyjáradék 4 ⁰ / ₀	98.—
Magyar koronajáradék 4 ⁰ / ₀	94.85
Magyar arany 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	100.—
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	99.50
Magyar keleti vasut	93.75
Magyar földtehermentesítési kötvény	99.25
Magyar italmegváltási kötvény	95.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	160.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	137.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	137.50
Osztrák papíráradék	99.—
Osztrák járadék ezüst	98.75
Osztrák járadék arany	98.—
Koronajáradék	98.75
1860-iki államsorsjegyek	136.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1830.—
Magyar hitelbank részvény	746.—
Osztrák hitelintézet részvény	750.—
Osztrák-magyar államvasut	642.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.20
Német birodalmi márka	118.10
London	242.40
Páris	96.10

REGENY-CSARNOK.

Dr. Moreau szigete.

— Regény. —

Irtá: H. G. Wells.

Az Aradi Közlöny számára fordította:

[86] Mikos Lajos. [Utánnyomás illos.]
(Folytatás.)

XVIII.

Hol találjuk meg Moreaut?

Mikor Montgomery még egy pohár pálinkát felhajtott elhatároztam, hogy közbevetem magam. Félig ittas volt már. Kifejtettem, hogy bizonyára komoly baja esett Moreaunak, mert visszatért volna, s hogy úgy illik, hogy megbizonyosodjunk a szerencsétlenségről. Montgomery néhány gyöngye ellenvetés után belátta, hogy igazam van. Ettünk valamit, s aztán mind a hárman utnak indultunk.

Elől ment M'ling pupos hátával, furcsa fekete fejét jobbra balra forgatva gyors kapkodással, a mint utközben kifürkészni iparkodott két oldalt a sűrűséget. Fegyvertelen volt. Fejszéjét leejtette, mikor rávetette magát a sertésemberre. Ha küzdésre került volna a dolog, fogával harcolt volna. Montgomery kését zsebre dugva, lesütött fejjel utána támolygott. Meglehetősen elvolt kábúva a pálinkától. Balkezem, szerencsére balkarom tört el, nyakamba kötve lógott; s jobbomban revolveremet szorongattam.

Keresztül a vad sűrűségen szűk gyalogsövényen északnyugat felé törekedtünk. Egyszerre csak M'ling megállt, s a mint feszülten figyelt, szinte megmerevedett. Montgomery csaknem beletámolygott, aztán ő is megállt. Feszülten figyelve, felénk közeledő hangokat és léptekeket hallottunk a fák közül.

— Meghalt, szólt egy mély remegő hang.

— Nem halt meg, nem halt meg, felelt rá egy másik.

— Láttuk, láttuk, szóltak egyszerre többen.

— Hej! Kiáltott hirtelen Montgomery. —

Hej! Mi az ott?

— Hallgasson! szóltam oda neki, s megmarkoltam pisztolyomat.

Csend volt, majd recsegés hallatszott a sűrűségből, s egymásután elő bukkant hat szörnyeteg. M'ling morgó torokhangot hallatott. Ráisnertem a majomemberre s a két barna képtű, fehér rongyba burkolt csónakosra. Velök volt a két tarka bőrű fenevad, s a törvénytmondó szörny, ez az arcnélküli szürke szőrű hustómeg, furcsa vörös szemével kíváncsi tekintettel vetve ránk a zöldombok közül.

Egy darabig csend volt. Majd megszólalt zokogva Montgomery: — Ki mondta, hogy meghalt?

A majomember alattomos pillantást vetett a szőrös szürke lényre.

— Meghalt, szólt a szörnyeteg. Látták.

— Hol van? szólt Montgomery.

— Ott tulnan, szólt kinyujtva kezét a szürke teremtés.

— Van még törvény? Kérdezte a majomember.

— Meghalt csakugyan? Van még törvény? ismételte az egyik fehérruhás lény.

— Van még törvény, Te másik ostoros? Meghalt, szólt a szürke szörnyeteg. S valamennyien ránk figyeltek.

— Preudick, szólt Montgomery, felém fordítva bamba tekintetét. Bizonyos, hogy meghalt.

Mialatt beszélt, mögötte álltam. Kezdttem tisztába jutni a helyzettel. Hirtelen eléje ugrottam s emelt hangon így szóltam: — Törvény gyermekei, a mester nem halt meg.

M'ling rávetette szuró tekintetét. — Megváltoztatta alakját, testet cserélt. Egy ideig nem fogjátok látni. Ott van, szóltam a magasba mutatva, a honnan lát benneteket. Ti azonban nem láthatjátok. Tiszteljétek a törvényt.

Lopva rájuk tekintettem. Hátráltak. Ő nagy, ő jó! szólt a majomember ijedten nézve fellelé a sűrűombok közé.

— S a másik? Kérdeztem.

— A másik, az a ki jajgatva, véresen szaladt, — az is halott, szólt a szürke szörny, állhatatosan rám tekintve.

— Helyes, dörmögött Montgomery.

— A másik ostoros, kezdte a szürke szörny.

— Nos! Kérdeztem.

— Azt mondta, hogy meghalt.

De Montgomeryben volt még annyi józanosság, hogy felfogta, mért tagadom el Moreau halálát.

— Nem halott, szólt lassan. Epenséggel nem halott. Ep úgy nem halott, mint én.

— Nehányan, szóltam, megszegezték közületek a törvényt. Meg fognak halni. Nehányan már meg is haltak. Mutassátok meg, hol fekszik régi teste. Az a test, amelyet elhajtott, mert többé nincsen rá szükség.

— Erre felé fekszik, szólt a szürke szörny.

S a hat fenevad vezetésével megindultunk tuskén-bokron keresztül északnyugatnak. Egyszerre kiáltás, recsegés hallatszott az ágak között, s kis homunculus surrant el előttünk sikoltozva. Rogtön utána vad, vérrel szennyezett szörnyeteg futott egyenesen felénk, bele kis csoportunkba. A szürke szörny félreugrott: M'ling morogva neki ugrott, de a fenevad félrelökte; Montgomery rálótt, de nem találta s azután megfordult, hogy félreszaladjon előle. Löttem én is, de szintén hiába. A szörny egyenesen nekem szaladt, közvetlen-közlelő beledőltem még egyszer ocsmány képébe. Vonásai eltorzultak, s ábrázatát elborította a vér.

De azért elfutott mellettem, megkapta Montgomeryt s lerántotta magával a földre, haláltusájában.

Úgyedül maradtam M'linggel, az élettelen fenevaddal, s a lezuhant Montgomeryvel, a ki lassan feltápáskodott. A dolog csaknem teljesen kijozanitotta. Csakhamar visszatért a fák közül a szürke szörny, óvatosan közeledve.

— Ime, szóltam az élettelen fenevadra mutatva, a törvény él még. Ez a törvénytseges büntetése.

Ránézett a holttetemre. — Oldöklő tüzet küld, szólt vastag hangján, ismételve a szeretést egyik részletét.

Visszatérték a többiek is s egy darabig bámészkodva álltak körülöttünk. Majd folytatuk utunkat a sziget nyugati sarka felé. Rábukkantunk a puma összeharapdált, megcsontított testére, kulcsontját összezúzta egy lővés. Vagy husz yardnyira tőle megtaláltuk végre azt, amit kerestünk. Arczra bukva feküdt. Körüle le volt taposva a nádas. Egyik keze ökölbe szorítva merevedett meg, s ezüstös haja összetapadozott a vértől. Feje be vált törve. A puma bilincse zúzta be. A nádas tele volt alatta vérrel. Kezét sehol sem találtuk meg. Montgomery hátára fordította.

*

Időnként pihenőt tartva, az állatemberek segítségével visszaczipeltük nehéz testét a telepre. Beállt félben volt az éjszaka, kétszer láthatatlan lényeket hallottunk kis csapatunk mögött üvöltöni és sivitani, s egyszer félbukkant előttünk a kis piros lajhar, ránk bámészkodott s azután újra elünt. De többé nem támadt ránk senki. A kérésés kapujában az állatemberek magunkra hagytak. Velök ment M'ling is. Bezárkóztunk, azután kivittük Moreau testét az udvarra s ráfektettük egy farakásra.

Azután bementünk a laboratóriumba s elpusztítottunk mindent, a miben volt még élet.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsiníg délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. reg. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérlet 1° sz.

Páros.

Kedden, 1900. évi január hó 16-án.

Marianna.

Dráma 3 felvonásban, utójátékkal. Irtá: Echegaray József.

SZEMÉLYEK:

Marianna . . . . . Tóvölgyl M.	Don Pablo . . . . . László Gy.
Clara . . . . . Tajkerti B.	Don Joaquin Mezei Péter.
Trinidad . . . . . Bácsné.	Don Castulo . . . . . Hajnal D.
Montoya . . . . . Pethes Imre.	Luciano . . . . . Gáthi K.

Kezdeté 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Könyvkötészet.

Az aradi nyomda részvénytársaság (Csanádi-palota)

a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett és magas színvonalon álló

könyvkötészeti osztálya

mindennemű könyv- és hangjegyek bekötéseket vállal és ép oly pontosan, mint díszesen és jutányosan készített el.

**Jutányos árak. Diszes kiállítás.
Pontosság.**

"HITELTUDÓSÍTÓ"

KERESKEDELMI ÉRTESITŐ-IRODA
ARADON.

(Tulajdonos: HEHS VILMOS.)

Feltétlenül megbízható értesítéseket ad olcsón, gyorsan: 438

KERESKEDŐKRŐL, IPAROSOKRŐL, MEZŐGAZDÁKRŐL, MAGÁNSZEMÉLYEKRŐL.

Összekötések egész Magyarországgal!

Az
Aradi Közlöny

a vidék legterjedelmesebb és legolvasottabb politikai napilapja.

Megjelenik naponként legalább 12 oldalon.

F. évi február hó 1-ével újabb előfizetést nyit.

Előfizetési ár:

Február hóra helyben 2 korona, vidékre 2 korona 40 fillér.
Február—márczius hóra helyben 4 korona, vidékre 4 korona
80 fillér.

Ujonnán belépő előfizetőink

Petőfi Sándor összes költeményeit

diszkötésben, azonfelül a

MAGYAR SZINMŰVÉSZET

gazdagon illusztrált könyvét — míg a készlet tart — in-
gyen megkapják.

Egy vállalat

olcsón átadatik

sürgős elutazás végett.

A vállalat szépen jövedelmez és pedig havonta 100—120 koronát. Egy fillér befektetés sincs havonta és üzheti bárki ipartudás nélkül.

Bővebb felvilágosítás **Arad,**
Damjanich-utca 18. 440

227—1909. pm.

Pályázati hirdetés.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál Gáj külvárosban a 2200 korona tisztii fizetés, a megfelelő lakbérrel és 800 korona lóártási általánnyal javadalmazott kerületi orvosi állás betöltendő lévén, azon okleveles orvosokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják s kik arra a tisztii orvosi vizsga letétele által minősítvék, felhívom, hogy pályázati kérvényüket hivatalomhoz a folyó hó 27-ig bemutassák.

Megjegyzem, hogy a kerületi orvos a hatósági szervezet rendelkezése szerint, orvosi körletében köteles lakni.

Aradon, 1900. évi január hó 12-én.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

Arad sz. kir. város kapit. hiv.

16926—1899. kh.

Hirdetés.

A nmélt, kereskedelemügyi m. kir. minisztérium 60610. VIII. 1899. sz. alatt kelt magas rendelkezésével kimondotta azt, hogy a napi piacoknál csak is élelmi cikkek árulhatók és azelőtt sem helybéli, sem más községbeni iparosok árusítás végett még házi ipar cikkek sem jelenhetnek meg. Arad szab. kir. város tekintetes tanács pedig 28284/899. számú végzésével ezen rendelet alapján megbízott, hogy a nem élelmi cikkek árusításával foglalkozókat a napi piacokról tiltsam el.

Ennek folytán a nem élelmi cikket árusítókat Arad szab. kir. városban a Szabadság és Tökölly téren tartott napi piacokról egyszerűen eltiltom és határozatilag kimondom, hogy ezután ezután szereznék meg az 1884. évi XVII. t.-cz. 50. §-a alapján továbbra is árusíthatnak.

Miről az érdekeltet azzal értesitem, hogy ezen végzésem jogerőre emelkedése után a napi piacra árusítás végett, meg ne jelenjenek mert onnan elutasítottatni és büntetettetni fognak.

Arad, 1899. december hó 20.

Sarlot,
főkapitány.

165—1900. pm.

Hirdetés.

Közírré teszem, hogy Sopron vármegye kis- és nagy-mártoni járásaiból sertéseket Ausztriába bevinni tilos.

Aradon, 1900. évi január hó 9-én.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

18299—1899.

Hirdetés.

A nagyméltóságú földművelési m. kir. minisztériumnak 68010/1892. sz. alatt kelt magas rendelkezése értelmében az általános lóvizsga a következő helyeken és napon fog megtartatni.

1. Belváros, Sarkad, Erzsébet külváros és uttelep városrészben lévő lóállomány megvizsgálása a

nagyvásártéren január hó 14-ikén reggel 7 órától a befejezésig.

2. Gáj, Séga, Poltura külvárosokban és a tanyákon lévő lóállomány megvizsgálása Gájban a Giszellátéren január 14-ikén reggel 7 órától a befejezésig tartatik meg.

A lóvizsgálathoz vizsgáló biztostoknál a nagyvásártéren Beretz Ferencz rendőr hadnagy és Varga János állatorvos Gájban a Giszellátéren Madarász Antal alkapitány és Engel Armin állatorvos jelentésüknek bevéjárása mellett kirendeltetnek.

Ezen lóvizsgát idejét a ló-tartó gazdáknak azzal adom tudomásukra, hogy összes lovaikat az említett helyen és időben állatorvosi megvizsgálathoz végett szigorú büntetés terhe alatt előállítsák.

Arad, 1899. december 30.

Sarlot,
főkapitány.

4047—1899. pm.

Hirdetés.

Közírré teszem, hogy Szokolca rendezett tanácsú város és a szakolczai járás egész területéről származó hasított körmű állatoknak Ausztriába való bevitele megtiltatott.

Aradon, 1899. évi december hó 24-én.

Salacz,
kir. tanácsos
polgármester.

Magy. kir. államv. ügyl. Kolozsvárott.

85444—1899. III. szám.

Pályázat.

A magy. kir. államvasutak kezelése alatt álló brassó-háromszéki h. é. v. brassó-kézdíváshelyi vonalán Sepsiszentgyörgy állomáson lévő berendezett vendéglői üzlet 1900. évi március hó 1-től számított 3 évre bérbeadandó lévén, annak bérbeadása iránt ezennel pályázat nyitattatik:

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik nevezett állomási vendéglőt bérbevenni óhajtják, hogy a szabályszerűen felbélyegzett és bizonyítványaikkal felszerelt ajánlatukat legkésőbb 1900. évi január hó 18-án déli 12 óráig külön lepecsételt és „Ajánlat a sepsiszentgyörgyi állomási vendéglői bérletére” megjelöléssel ellátott borítékban a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége általános osztályához (titkárság) címezve küldjék be.

Ajánlattevő köteles a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztárána 1900. évi január hó 17-én d. utáni 1 óráig bánatpénz fejében 400 koronát készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régiebb, utolsó és a névértékét meg nem haladó napiárfolyam szerint számítottak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténtére hivatkozás teendő, de a letétről nyert elismervény nem melléklendő.

Az üzletvezetőség fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül, függetlenül a felajánlott összeg magasságától belátásához képest szabadon választ hasson.

A fenti feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá oly ajánlatok, melyek táviratilag tétettek, s végre olyanok, melyekre az előírt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen vendéglőre vonatkozó részletes feltételek a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége III. osztályában tudhatók meg (E. M. K. E. palota II-ik emelet 33. ajtó.)

Végül megjegyeztetik, hogy a vendéglőhöz az üzlet helyiségeken kívül, a bérleti czéljaira szolgáló magán lakás is adatik.

Kolozsvár, 1899. december hó 21-én.

Az üzletvezetőség.

Utánnnyomás nem díjaztatik.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegyelt és zavrmentes készítmény a

Margit-Crème.

Rövid idő alatt szünteti szepiőt, májfért, paltánást, bőrtekét (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üdös bájus arczszínt kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetői szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek címeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóságú m. kir. kereskedelmi minisztérium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi minisztérium által 41.104. sz. védjeggyel látattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felsőisegyet csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalkozok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemial intézet és központi vegykerületi állomás vizsgálatai bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy l frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerekkereskedésben.

268—1900.

Hirdetés.

Az aradvárosi izraelita hitközség adót fizető tagjai ezennel értesítetnek, hogy folyó évi január hó 1-től kezdődőleg a hitközség előjárósága által megállapított f. évi, valamint netalán hátralékban lévő hitközségi adójuk a városi pénztárban fizetendő.

A netalán késedelmes fizetőktől az esedékes és hátralékosban lévő összeg a városi adóügyosztály által 1883. évi 44. t.-cz. 55—66. szakaszaiban megszabott eljárás szerint közizazgatási végrehajtás útján fog beszédetni.

A hitközségi előjárósága által előírt és a kirótt adót feltüntető könyvecskék a jelentkező feleknek a városi adóügyosztály hivatalos helyiségében (illeték és idegen adót kezelő b. alosztály, földszint, ajtó 1. sz.) folyó hó 8-ától kezdve átvehetők.

Arad, 1900. jan. 9.

A városi tanács.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Hirdetés.

A „Gazdasági bank részvénytársaság” 1898. évi november hó 3-án megtartott rendkívüli közgyűlésén felszámolását határozván el, a keresk. törv. 202. §-a értelmében a társasági hitelezők felhivatnak, hogy követeléseiket ezen hirdetésnek harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt érvényesítsék.

Gazdasági bank részvénytársaság felszámolás alatt.

Arad, 1900. jan. 9.